

บอกเล่าเรื่องราวของคนตัวเล็กตัวน้อยที่ทำงานในระบบที่ใหญ่และซับซ้อน
เป็นคนทำงานที่ปฏิเสธที่จะถูกกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่ง
ของระบบกลไกที่ทำงานไปปัจจุบัน โดยไม่ต้องคิดและไม่ต้องรู้สึก
เป็นคนทำงานที่ไม่ยอมจำนำและไม่ยอมให้ระบบงานที่เป็นอยู่
ชุดพรางความเป็นมนุษย์ที่รู้สึกรู้สึมได้กับความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์
เพื่อนมนุษย์ที่จะตากرمอันเลวร้ายได้พัดพามาให้เขาได้ดูแล

พานิช

นพ.โภมาตร จึงเสถียรทรัพย์
และคณะ บรรณาธิการ

“เรื่องเล่าจากประสบการณ์จริงของเครือข่ายสุขภาพชุมชน”

จัดพิมพ์โดย

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ (สาสส.)

อาคารคลังพัสดุ ชั้น 3 ซอยสา�ารณ์ 6 กรุงเทพมหานคร

ถนนติวนันท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 02-5901352, 02-590-1498 โทรสาร 02-590-1498

Website : www.shi.or.th E-mail Address : info@shi.or.th

พื้นหลังฯ

สร้างดูดีในเมือง ดันหน้าใจให้สุขภาพชุมชน

หนังสือชุดงานคือความดี

พานิชลดา สำรัชดุณดำเนินมี ด้านน้ำใจให้สุขภาพชุมชน

ผู้เขียน

สมจิต สมหวัง พัชรี บุญญิ้มแย้ม วราพร กรับทอง

สมหวัง ศรีสังข์ เกสร อุทัยรัศมี

ผู้เรียบเรียง

สมิทธิ์ ถนนศาสสนะ

กองบรรณาธิการ

นพ.โภมาตรา จึงเสถียรพัทย์ คลินิก เต็งรัง ชาติชาย มุกสง ประชาธิป กะทา
ราตรี ปืนแก้ว วรัญญา เพ็ชรคง นงลักษณ์ ทรงศิลสัตย์ มธุรส ศิริสุตติย์กุล
ปราณัฐ สุขสุทธิ์ วิรารณ เสถียรกาล นิคม ขอมสารน้อย วราวรรณ ศรีเจริญ
ชวัลกร อินอุตร ภาณุณิ สวัสดิมานนท์

จัดพิมพ์โดย

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ (สวสส.)

อาคารคลังพัสดุ ชั้น 3 ซอยสาธรณสุข 6 กระทรวงสาธรณสุข

ถนนติวนันท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 02-590-1352, 02-590-1498 โทรสาร 02-590-1498

Website : www.shi.or.th E-mail Address : info@shi.or.th

สนับสนุนโดย

● คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านสุขภาพ

(คณะ 9 : การสร้างเสริมวัฒนธรรมรากฐานชาติ (สหกิจสุข))

● สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวส.)

● สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

● สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.)

ขอบคุณ อภิญญา ตันท่วงศ์ และคณะ

ISBN 978-974-8102-37-5

พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2550 จำนวน 1,000 เล่ม

พิมพ์ที่ อุษการพิมพ์

ราคา 90 บาท

หนังสือชุดงานคือความดี

ลำดับที่ 1 งานคือความดีที่หล่อเลี้ยงชีวิต

ลำดับที่ 2 ความดีที่เยียวยา : เรื่องเล่ากับการแพทย์ที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์

ลำดับที่ 3 มนุษย์เล็กๆ ในระบบที่ซับซ้อน : ทางด้านความเป็นมนุษย์ในระบบสุขภาพ

ลำดับที่ 4 กำลังใจและความหวัง : ความทุกข์ยึดเยี้ยงของการเจ็บป่วยเรื้อรัง

ลำดับที่ 5 ก่อนโลกจะขาดรับ : ความไฟฝันกับคุณค่าและความจริงของชีวิต

ลำดับที่ 6 หุ้นส่วนความดี : ศักยภาพร่วมกับการทำงานสุขภาพ

ลำดับที่ 7 ฟ้าหลังฝน : สร้างคุณค่าใหม่ คืนหัวใจให้สุขภาพชุมชน

ดำเนิน หนังสือดูงานต่อความดี

ผู้คนโดยทั่วไปใช้ชีวิตส่วนใหญ่ไปกับการทำงาน หลายคุณต้องกล้ากลืนฝืนทนกับความเบื่อหน่ายและรู้สึกแปลกแยกกับการทำงานที่ตนเองไม่เห็นคุณค่า งานไม่ได้มีความหมายมากไปกว่าการทำรายได้เพื่อความอยู่รอด และเพื่อความมั่นคงของชีวิต หลาย ๆ คนต้องกัดฟันทำงานเพราภกัดงานทั้งที่เกลียดและเบื่องานที่ทำอยู่อย่างมาก

งานจึงกลายเป็นเรื่องน่าหนาเหนื่อยที่ผู้คนต้องซัก堪ตามตามทำไปวัน ๆ เมื่อกิจกรรมงานจึงต้องหาทางแก้ความเบื่อด้วยการไปกิน ไปเที่ยว หรือไม่ก็หนีไปสปา ไปอาบน้ำแร่ เช่นนั้น เรียกว่าหนีไปจากโลกแห่งความจริง ไปเป็นเจ้าทั้งปูมมีคุณภาพเดรีบันน้ำลายดอกไม้ให้อาน มีคนรับใช้มาล้างเท้า ขัดผิว หรือวนด้น้ำมันให้ เพื่อจะได้พอมีแรงกลับไปกัดฟันทำงานที่น่าหนาเหนื่อยหน่ายต่อไป

สำหรับผู้คนที่ยังมีศรัทธาในความดีอยู่บ้างก็ต้องหาโอกาสใช้เวลาว่างในวันหยุดจากการไปทำบุญหรือบำเพ็ญศาสนกุศล เพื่อทำความดีไว้เป็นมงคลของชีวิต

เรียกว่า ต้องว่างเว้นจากการงานจึงมีโอกาสไปทำความดี

งานกับความดีได้กลายเป็นคนละเรื่องกันโดยปริยาย เป็นสันขานที่แทบจะไม่เคยมาบรรจบกันในชีวิตของคนส่วนใหญ่

แต่เรื่องราวที่ท่านจะได้อ่านในหนังสือเล็ก ๆ นี้เป็นตัวอย่างเล็ก ๆ ของคนที่ถือเอกสารทำงานเป็นโอกาสของการทำความดี

เป็นเรื่องของคนเล็ก ๆ ที่ไม่มีอำนาจตำแหน่งหรือศรัทธาศักดิ์อะไร แต่เป็นคนเล็ก ๆ ที่มีจิตใจที่ยิ่งใหญ่ ควรแก่การเรียนรู้และเข้าใจเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้คนทั้งหลาย ไม่เฉพาะเพียงสำหรับบุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น

คนเหล่านี้ทำงานให้บริการดูแลรักษาสุขภาพในระดับครอบครัวและชุมชนหรือที่เรียกว่าบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ซึ่งถือกันว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ของการพัฒนาระบบสุขภาพ เพราะบทเรียนจากการปฏิรูประบบบริการสุขภาพทั่วโลกมีข้อสรุปตรงกันว่า การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าี้ นอกจาจจะต้องใช้มาตรการทางการเงินหรือที่เรียกว่าการปฏิรูประบบการเงินการคลังของภาคสาธารณสุขแล้ว ที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันก็คือ ต้องสร้างระบบการดูแลรักษาสุขภาพในระดับปฐมภูมิให้เข้มแข็งด้วย

แต่พอพูดถึงบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิซึ่งเป็นการดูแลรักษาสุขภาพในระดับครอบครัวและชุมชน คนส่วนมาก (รวมทั้งหน่วยงานและผู้บริหารระบบการแพทย์ส่วนใหญ่) มักไม่เห็นคุณค่าและไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร

ส่วนหนึ่ง เพราะเห็นว่าเป็นบริการสุขภาพเบื้องต้น เป็นการแพทย์พื้น ๆ ไม่ใช่ “การแพทย์ขั้นสูง” ที่วิเศษวิโส ไม่มีผู้เชี่ยวชาญพิเศษหรือเทคโนโลยีล้ำสมัยที่นาตื่นตาตื่นใจ หรือทำเรื่องอัศจรรย์ทางการแพทย์ได้

คนทำงานเหล่านี้จึงเป็นเหมือนคนขายขบวนที่ไม่มีวาระน้ำรามีไม่มีปากมีเสียง และไม่มีอำนาจต่อรองอะไร ทั้งบประมาณที่ใช้ทำงานก็มี

ให้อย่างจำกัด ซึ่งในทางวิชาชีพก็ไม่ได้มีเกียรติหรือศักดิ์ศรี แต่ต้องทำงานที่หนักและเหนื่อยยาก

ในสถานการณ์ที่ขวนให้ห้อแท้อยู่นี้ กลับมีผู้คนตัวเล็ก ๆ จำนวนหนึ่งกำลังทุ่มเทชีวิตจิตใจให้กับการดูแลรักษาสุขภาพของผู้คน รวมทั้งคนเล็กคนน้อยและคนด้อยโอกาสในชุมชนอย่างไม่ย่อท้อ

ไม่ใช่เพียงแค่ทำไปตามหน้าที่ที่ถูกมอบหมาย แต่เป็นการทำด้วยหัวใจที่อ่อนโยนต่อกำลังของคนเหล่านี้ ที่อาจ

เรื่องราวในหนังสือเล่มเล็ก ๆ นี้ เป็นตัวอย่างของคนเหล่านี้ ที่อาจมีอยู่อีกมากmanyโดยที่ไม่มีคนรู้จัก

ตรงข้ามกับที่มักเข้าใจกันว่า บริการสุขภาพระดับครอบครัวหรือชุมชนเป็นบริการเบื้องต้น เป็นการดูแลรักษาความเจ็บป่วยต่าง ๆ ที่ไม่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเหมือนการรักษาโรคที่ยกและซับช้อนในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ แท้จริงแล้วบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะต้องใส่ใจกับสุขภาพในครอบครัว ทั้งทางกายหรือวัยวะ ทางจิตใจหรืออารมณ์ ความรู้สึก ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ

การดูแลที่ใส่ใจกับครอบครัวมีความหมายมากยิ่งกว่าเป็นศิลปะที่ไม่ใช่จะทำกันแบบง่าย ๆ หรือลาก ๆ

หากดูความเจ็บป่วยแค่ミニเดียว เบ่งมิติทางกายภาพหรือมิติของอวัยวะ ผู้ป่วยด้วยโรคเดียวกันก็อาจมีพยาธิสภาพเหมือนกัน และให้การรักษาเหมือน ๆ กันได้

แต่หากพิจารณาจากครอบครัวมิติของสุขภาพผู้ป่วยหรือคนไข้แต่ละคนจะไม่เหมือนกันเลย

การดูแลที่ต้องใส่ใจกับสุขภาพในครอบครัว จึงไม่มีคำตอบตายตัว หรือสำเร็จรูปที่ใช้ได้กับทุกรอบนิ

การเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาสุขภาพที่ซับซ้อนหลายมิติ จึงไม่ได้จากการท่องสูตรการรักษา แต่ต้องเรียนรู้จากการนี้ศึกษาที่หลากหลาย ไม่ใช่เรียนรู้เพื่อลอกเลียนวิธีการ แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อเอาแบบอย่างไปคิดต่อและประยุกต์ใช้ในบริบทของแต่ละกรณี

เพราการดูแลรักษาความเจ็บป่วยของมนุษย์ไม่ใช่การตัดสื่อให้ทิ้ดแบบเดียว ขนาดเดียวให้ทุกคนใส่

ที่สำคัญเรื่องราวเหล่านี้ให้ทั้งแบ่งคิดและแบ่งบันดาลใจ เพราเป็นการนำแนวคิดบริการปฐมภูมิที่ใส่ใจในมิติของความเป็นมนุษย์ และมีความละเอียดอ่อนทางสังคมวัฒนธรรมและจิตวิญญาณไปปฏิบัติอย่างได้ผลและคงทน

เรียกว่า อ่านเข้าແงคิดก็ได้

อ่านเข้าแรงบันดาลใจก็ได้

เพราทุกการนี้ศึกษามิทั้งข้อคิดข้อปฏิบัติให้ทั้งความจริงเกี่ยวกับชีวิตและสุขภาพ มีทั้งความดงามและละเอียดอ่อน และแฟรงไว้ทั้งความดีที่เราชื่นชมได้

พุดอีกอย่าง งานบริการสุขภาพปฐมภูมิอย่างนี้เป็นที่บรรจบกันของความดี ความงามและความจริงของชีวิต

งานจึงไม่ได้เป็นแค่ภารกิจที่จำเป็นต้องทำให้ได้ตามตัวชี้วัด

เพรางานที่ทำด้วยหัวใจที่อ่อนโยนต่อกำลังของมนุษย์นั้นเป็นมากกว่าภารกิจตามหน้าที่

แต่เป็นความดีที่หล่อเลี้ยงชีวิต

นพ.โภมาตรา จึงเสถียรทรัพย์

សារបញ្ជ

ចាំនាំ

បញ្ហា

1 ហេមីអូនតាមលោកកៅទិន្នន័យ

7

2 យាតិសេខ្លួន

18

3 គណគេយរាយ

33

4 គំពិធាកម្មា

50

5 គ្នាន់ឯយាយឯងមេ

68

ភាគធបន្ទាក

Talent is faith in oneself, one's own power.

គាមនាធាល់ ដើម្បី ការការងារនៃពាណិជ្ជកម្ម
ការការងារនៃពាណិជ្ជកម្ម ដែលមានការងារ

“

”

មេកាសិន កវិតា
នឹងកើតឡើងនៅក្នុងការងារនៃពេទេសិន មានរូបថត

บทนำ

เมื่อสุขภาพและการแพทย์ถูกทำให้กลایเป็นเรื่องของเทคนิคการซ้อมแคมวัยรำโดยขาดมิติของความเป็นมนุษย์หรือขาดความเข้าใจในทางสังคม ผลกระทบที่ติดตามมาันนี้ไม่เพียงแต่เกิดผลเสียกับผู้ป่วยที่ต้องถูกกระแทกระทั้งและลดthonศักดิ์ศรีเพราการรักษาที่ขาดความเข้าใจในมิติทางจิตสังคมเท่านั้น แต่ผลร้ายอย่างรุนแรงยังเกิดขึ้นกับด้วบุคลากรทางการแพทย์เองที่นับวันจะยิ่งสูญเสียความละเอียดอ่อนต่อความเป็นมนุษย์จนไม่สามารถรู้สึกว่าสมกับความทุกข์ยากที่เกิดกับเพื่อนมนุษย์

ในขณะเดียวกัน กระบวนการเยียวยาที่มีความคงาม มีคุณค่า และมีความหมายทั้งต่อชีวิตของผู้ป่วยและมีความสำคัญต่อความภาคภูมิใจในชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์นั้นบันจะยิ่งสูญหายไปจากความรู้สึกนึงกิดของวิชาชีพด้านการแพทย์

การแพทย์ที่ถูกทำให้เป็นเรื่องของเทคนิคจึงลดthonคุณค่าของการรักษาพยาบาลให้เหลือเพียงการซ้อมแคมวัยรำ

แต่งานสุขภาพมนุษย์หรือการดูแลสุขภาพปฐมภูมิ หรือ Primary care นั้น เป็นระบบที่เน้นการดูแลและการเยียวยาชีวิตทั้งชีวิตมากกว่าที่จะเป็นการรักษาเฉพาะอวัยวะ

เรื่องราวที่ถูกรวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้เป็นประสบการณ์การทำางานสุขภาพมนุษย์ที่ต้องใส่ใจกับสุขภาพในหลากหลายมิติ เป็นเรื่องราวของคนทำงานบริการปฐมภูมิที่เขาชีวิตเข้าไปสัมผัสกับชีวิตของผู้คนที่ตนต้องไปให้การดูแลรักษา เป็นเรื่องราวที่แสดงให้เราเห็นว่าการให้การดูแลรักษาสุขภาพในระบบบริการปฐมภูมิที่ใส่ใจต่อมิติทางสังคมวัฒนธรรมและมีความละเอียดอ่อนต่อความเป็นมนุษย์นั้น ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้ป่วย ครอบครัวและมนุษย์ได้รับการเยียวยารักษาที่มีคุณภาพและอบอุ่นใจเท่านั้น

แต่ยังแสดงให้เห็นว่า การใส่ใจต่อมิติทางสังคมและการมีความละเอียดอ่อนต่อ มิติของความเป็นมนุษย์นั้นทำให้คนทำงานสุขภาพได้ดีมีดำ และได้ลิ้มรสชาติของความสุขจากการทำงานอย่างที่การให้การรักษาแบบเครื่องยนต์กลไกในระบบการแพทย์แบบแยกส่วนจะไม่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้

เราจะมีความภูมิใจและเห็นคุณค่าของบริการปฐมภูมิได้หรือ หากเราทำได้แค่เย็บแผลและให้ยาแก่ป่วยกับยาคลายเครียดแก่ภรรยาที่ถูกสามีตบดีและทำร้ายด้วยการใช้มีดฟัน ทั้งยังจับเอาลูกน้อยเป็นตัวประกันและขู่ว่าจะฆ่าลูกเพื่อบังคับให้ภรรยาหลบหนอนด้วย เราจะพอใจกับงานของเราได้หรือ หากสิ่งที่เราทำให้กับผู้ป่วยเรื่องที่กำลังหมดสิ้นความหวังและกำลังใจเป็นแค่การสั่งยาเข้าและเมื่ออาการกำเริบขึ้นก็แค่ส่งคนเข้าไปปรึกษาที่โรงพยาบาลตามระบบการส่งต่อโดยไม่ใส่ใจกับความทุกข์ ความท้อแท้และคำบ่นว่าอยากรถอยของแก

เรื่องเล่าในหนังสือเล่มเล็กนี้เป็นเรื่องราวของคนทำงานสุขภาพมนุษย์ที่ไม่คิดว่าบริการสุขภาพจะต้องปฐมภูมิหรืองานสุขภาพมนุษย์จะเป็นได้แค่บริการเบื้องต้นและเป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นว่าการดูแลผู้ป่วยด้วยความใส่ใจและความละเอียดอ่อนในงานสุขภาพมนุษย์และบริการสุขภาพปฐมภูมนั้นไม่ได้เป็นงานเบื้องต้นของใคร แต่เป็นงานที่ดึงดูดและมีคุณค่าในตัวของมันเอง

การดูแลที่ช่วยเหลือผู้ป่วยที่เพื่อนบ้านรังเกียจ เพราะเข้าใจผิดว่า
แกเป็นวันโรค หรือการพื้นฟูชีวิตของหมอยาพื้นบ้านที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นที่พึง
ในยามป่วยไข้ให้กับชาวบ้าน หรือการดูแลรักษาแม่ที่ทุกข์ใจ เพราะความผิด
ปกติของลูกน้อยในครรภ์ ถ้ามองจากมุมมองทางเทคนิคการแพทย์ เรื่องรา
เหล่านี้คงเทียบไม่ได้กับการบริการด้วยเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่น่าดื่นตา
ดีนิ่ง แต่เรื่องราวดี ๆ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือนี้คงจะบอกได้อย่างชัดเจนและ
หนักแน่นว่าการดูแลและการเยียวยาความทุกข์ยากที่แม้จะไม่มีเทคโนโลยี
ทางการแพทย์ที่วิเศษทันสมัย แต่ก็เป็นงานที่ทรงคุณค่า เพราะเป็นงานที่พื้น
คืนชีวิตและความหวังให้กับผู้คน

เป็นงานที่เยียวยาคุณค่าและฟื้นฟูศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

และเป็นงานของคนเล็ก ๆ ที่รุกออกไปในชนบทที่ห่างไกลออกไป ไป
ทำงานเกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วยและปัญหาสุขภาพที่ยากลำบากและซับซ้อน
ซึ่งต้องใช้ทั้งความรู้ ความรักและความตั้งใจกว่าจะแก้ปัญหาหรือช่วย
เยียวยาความทุกข์ยากได้สำเร็จ

แต่งานที่ยากและต้องทำภายใต้เงื่อนไขการทำงานที่ยากลำบาก
เหล่านี้ก็ยังสามารถผลิตออกผลเป็นความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจ เมื่อ
ความส่วนตัวของพ่อหลังพายุฝนที่ทำให้มีความเหนื่อยล้าและกล้าที่จะ
ฝ่าออกไปเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคใหม่ ๆ ได้อีก

เสน่ห์และคุณค่าของงานสุขภาพชุมชนและบริการปฐมภูมิจึงอยู่ที่
การทำงานที่สัมผัสใกล้ชิดกับชีวิตของผู้คน

ได้รู้เห็น ได้รับฟัง และได้รักษาไปกับเรื่องราวของชีวิตผู้คนที่เรา
ดูแลรักษา

ได้เปิดใจให้รับรู้ความทุกข์ของผู้คนที่จะทำให้หัวใจของเราอ่อนโยนขึ้น
และมีโอกาสได้รับรู้ถึงความสุขที่เกิดขึ้นกับชีวิตของผู้คนที่เราดูแล

และห่วงใย

เป็นความสุขที่เกิดจากการที่เราได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจให้ให้
เกิดขึ้นเป็นความคุ้มค่าของงานที่แยกไม่ออกจากคุณค่าของชีวิต

เพราะงานที่ทำแล้วอย่างดีมีคุณค่าเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิตของเรา
ให้เติบโตเป็นสมบูรณ์

โภมาตร จึงเสถียรทรัพย์
สิงหาคม 2550

ເໜີ້ອນຕາງແລ້ວເກີດໃນນີ້

ສະໜັກ ສະໜັກ
ໄຮທພາບານນັກພອງ
ຈົ່ງຫວັດຫວອນແກ່ນ

ໂດຍ

ປົກຕິແລ້ວຈັນເປັນພຍາບາລວິຊາເພື່ອປະລິບຕິດັງນາຍູ່ທີ່
ຄຸນຍົງສຸຂພາພຸ່ມຊັນເປັນຫລັກ ແຕ່ຈະຕ້ອງມີສັປດາທີ່ລະ 1 ວັນ ທີ່ຈັນຕ້ອງມາ
ປະລິບຕິດັງນີ້ໃຈພຍາບາລັນໜ້າພອງ ເພື່ອພັດນາຄູປແນບກາຣໍາທຳການຂອງຄຸນຍົງ
ສຸຂພາພຸ່ມຊັນ ຮວມເຖິງເຮັດວຽກການທຳການຮ່ວມກັນຂອງທຶນພຍາບາລັກດ້ວຍ

ແລະເພີ່ມແລ້ວ 1 ວັນສັ້ນໆ ນັ້ນເອງ ທີ່ນັງຄົງອ້າຈນໍາໄປສຸກາຮັບຮູ້ທີ່
ຢາວານານແລະໄມ່ມີວັນສິນສຸດຂອງຈັນ

ເຫັນຍ່ອງເຫັນວັນນັ້ນ

ເກີມສັ້ນຂອງນາພິກາຂີ້ເກີບຈະລຶ່ງເລີບສີບ ມັນດູນ່າຈະເປັນຫ່ວ່າງສາຍຂອງ
ວັນພຸດທີ່ອຣມດາຖາ ວັນນີ້ແລ້ວ ແຕ່ເນື່ອໄດ້ຮັບແຈ້ງຈາກແນກຄຸນຕິເຫດຊຸກເຈັນວ່າມີ
ຜູ້ທ່ານງູກທໍາຮ້າຍຮ່າງກາຍແລະຕ້ອງການຄຳປົກຂ່າ ຄວາມອຣມດາຂອງວັນນັ້ນ
ທັມດີໄປ ຈັນວານມີອາການຕຽບທັນພັກຮ້ອມຮັບເດີນຈານເກີບຈະວິ່ໄປຢັງທັນໃໝ່
ຄຳປົກຂ່າຂອງຄຸນຍົງພິທັກໝລີທົດົກແລະສຕຣີທີ່ໃຈພຍາບາລັນໜ້າພອງທັນທີ

ຜູ້ທີ່ຄອຍຈັນຍູ່ທັງປະດຸກີ້ທ່ານງູກທໍາລົງວ່າປີ ພົວຄລໍາ ຮ່າງພອມສູງ
ຕາມຮ່າງກາຍມີຮອຍຝັກຂ້າເຕີມດ້ວຍມີອຝອມແໜ້ງທັງສອງຂ້າຍມື້ອໄວ້ຈັນຍ່ອງອືດໂຮຍ
ທັງຈາກທັກທາຍແລະຄາມໄດ່ຈຸນການວ່າແກ້ຂຶ້ອສາຍແລ້ວ ຈັນກີດາມຄົງທີ່ມາຂອງ

ຮອຍແລດທີ່ຕົ້ນຕົວຂອງແກ ຕອນນີ້ເອງ ທີ່ດວງດາອັນນມອງຄລັກເຮີ່ມປຣາກງວ່າຢາດ
ນ້ຳຕາຂຶ້ນ ພ້ອມຮ້າພັນດ້ວຍເສີຍແຫບພ່າວ່າ

“ບັກຈຸ່ນຄຸກຈັນນະ ເປັນຄນເຂີດ”

ດ້ວຍອັນເລີກຂຶ້ນຍ່າງປະຫລາດໃຈ ຂະນະທີ່ປໍາສາຍເລ່າໄປຮ້ອງໄທປ່ວ່າ
ເມື່ອເຢັນວານ ຂະນະທີ່ແກກຳລັງທີ່ຫລັງບ້ານ ຈຸ່ນຜູ້ເປັນຄຸກຂາຍໄດ້ເດີນ
ເຂົ້າມາຫາແກດ້ວຍທ່າທາງຫຼຸດໜິດ ພລາງບອກໃຫ້ປໍາສາຍໆຂ່າຍຫາກຮ່າຍໄໝໃຫ້
ເຂົາແທນທີ່ເດືອນໜີ່ເປັນກຮ່າຍຄານປັຈຈຸນນ ດ້ວຍເຫດຸຜລທີ່ວ່າເດືອນໄດ້ຫົນໄປອູ້
ບ້ານພ່ອແມ່ແລ້ວມ່ວຍອນໃຫ້ເຂົາຄຸ້ມຄຸກ

“ຈັນກີເລີຍວ່າ ປັດດອກ ສີໄປທາເມື່ອໄສເອົາ ແກ້ໄຂເດີຍຄົນເດີຍວິນຍັງ
ຕົບດີມັນ ຈົນມັນທນປີໄດ້ຕ້ອງຫົນໄປຈັງໜີ່ ລ້າໄປທານາໄທເອົາ ມີສີຕືມນອົກບັບ ສໍາ
ນີ້ແມ່ກະເດືອດ້ວອນພອແລ້ວ” ປໍາສາຍເລ່າເຫດຸການນີ້ໃນວັນນີ້ພ້ອມເສີຍສະອັນ

ຄຳດອບຂອງແກສ້າງຄວາມເດືອດດາລໃຫ້ຈຸ່ນເປັນຂັ້ນນາກ ເຂົາດຽງເຂົາ
ກຮ່າຍຄວາມເສື່ອຂອງແມ່ບັງເກີດເກົ້າແລ້ວລາກຮ່າງຂອງແກໄປຕາມພື້ນແປງຜັກທີ່
ໝາງຂະໜາດເປັນຫລຸມເປັນຈ່ອງ ຈົນພບທອນໄມ້ໄຫຼຸ່ທອນຫົນກົກຄວາມຕົວຢ່າງແຮງ
ປໍາສາຍໄດ້ແດ່ພ່າຍາມຫລຸບຫລືກແລ້ວຮ້ອງໃຫ້ຄົນໜ່ວຍຍ່າງສຸດໜິວິດ ແຕ່ກີ່ຍັງຄຸກຜູ້
ເປັນຄຸກທ່ອງຢູ່ໃນກາຮັກຄຸ້ມຄຳລົ້ງທີ່ເຂົາມາຮ່າງຍາຍອູ້ຫລາຍແທ່ງ

ລຸ່ມເດີມກັບລຸ່ງອາຈັ້ງຜູ້ເປັນພ່ອແລ້ລຸ່ງຂອງນາຍຈຸ່ນໜີ່ທີ່ກຳສົນຍູ້ໄນ້ໄກລັນນັກ
ໄດ້ຮັບເຂົ້າມາທ້າມປ່ານ ແຕ່ກົດຸຕີແລະຄຸກຂາດຕ່ອຍຈົນບາດເຈັບກັນໄປທັງສອງຄົນ
ເສີຍເຂົ້າມາໄດ້ທຳໃຫ້ຂາວບ້ານຫລາຍຄົນທ້ອງຢູ່ບໍລິເວນນັ້ນໄດ້ຍືນແລະວິຈີ່ເຂົ້າມາໜ່ວຍ
ກັນຈັນນາຍຈຸ່ນໄວ້ ຜູ້ໜ່ວຍຜູ້ໃຫຍ່ບ້ານເສັນວ່າຄວາມຈັບສົງຕໍ່ກຳສົນໄດ້ເນີນຄົດ ແມ່
ປໍາສາຍແລະລຸ່ມເດີມຈະໄມ່ຍ່າກໃຫ້ຕໍ່ກຳສົນໄປ ແຕ່ກີ່ຍັງຫວັນຄວາມນັ້ນຄົມ
ຄຳລົ້ງຂອງຄຸກຂາຍ ຈຶ່ງໄດ້ແຕ່ເຫັນດ້ວຍກັບຜູ້ໜ່ວຍຜູ້ໃຫຍ່ບ້ານ

“ຈັນຍ່ານມັນສີຕືອົກ ຍ່ານນັ່ນໄພທ່ຽດມັນໄດ້ ຕອນທີ່ຂາວບ້ານເຂາຍອັກ
ຈັບສົ່ງຕໍ່ກຳສົນ ມັນຍັ້ງຂັ້ນນັ້ນໜ່າທຸກຄົນເລີຍ ຈັ້ນຫັນພ່ອກັນແມ່ມັນດ້ວຍ”

ຈັນປ່ອຍໃຫ້ປໍາສາຍໄດ້ຮ້ອງໃຫ້ຮາຍຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ອັດຂັ້ນອອກມາ ຮູ້ສຶກ
ສົງສາຮ່າງຫຼົງຫວາຕຽງທັນນີ້ຍ່າງຈັບໃຈ ກາຮງູກຄຸກທີ່ຕົນເລີ່ມຄູມາແຕ່ອັນແຕ່
ອອກທຳຮ້າຍນັ້ນຄົນເປັນຄວາມເຈັບປວດອອັນຜູ້ເປັນແມ່ຍ່າງລົງທຶນທີ່ສຸດແລ້ວ

ຈັນເສີຍສະອັນຂອງແກຄ່ອຍໆ ບຣາເທາລົງ ຈັນຈຶ່ງຫວານແກຄຸຍຕ່ອ

“ໜ້າອ່ານເຈົ້າໃຈຄວາມຮູ້ສຶກຂອງປ້ານະ ໄນມີໂຄຮອຍກາໃຫ້ຄຸກຕ້ວເອງຕິດຄຸ
ຫຮອກ ແຕ່ໃນຕອນນີ້ປັກກຳທີ່ສຸດແລ້ວລະ” ຈັນຍືນມີໄປແຕ່ທີ່ຕັກຂອງແກເບາໆ
“ຄ້າໄມ້ແຈ້ງຕໍ່ກຳສົນ ເຂົາຈະທຳຮ້າຍໃຄຣຕ່ອໂຄຮູກໃມ້ຮູ້ ປ້າອາຈະຈັບປວດ
ກວ່ານີ້ອີກນະ ອຍ່ານ້ອຍຕອນນີ້ເຮັກຫຍຸດເຂົາໄວ້ໄດ້ ສ່ວນຈະທຳຍັງໄງ້ຕ່ອໄປໄວ້
ເດືອຍເຮົາຄ່ອຍໆ ຄິດກັນນະ”

ແກມອງຫັນຈັນດ້ວຍສີຫັນວິຕິກ ແວວຕາປຣາກງວ່າຄວາມສັບສນ

“ແມ່ສີເຂີດຈັງໄດ້ມັນຈັງສີບີໄດ້ກັບໄປບ້ານເອົາ ລ້າມັນກັບ ພວກແມ່ສີ
ອູ້ຈັງໄດ້” ແກ້ໄພນີ້ດ້ວຍຄວາມຫວາດລົວ່າຄຸກຂອງຕົນຈະກັບມາທຳຮ້າຍ ນີ້ຄົງ
ເປັນໂຄກນາງກວ່າມອ່ານຸ່າຍ່າງທີ່ສຸດສໍາຫັກຜູ້ທີ່ໄດ້ຈົ່ວວ່າເປັນແມ່ແລ້ວ

“ປໍາໄມ້ຕ້ອງກຳລົ້ນນະ” ຈັນປ່ອບປົງໃຈ “ຕອນນີ້ເຂົາອູ້ໃນຄວາມດູແລ້ວອງ
ຕໍ່ກຳສົນແລ້ວ ແລະຄອງຢູ່ປົກທ່າຍວັນ ຮອໃຫ້ຕໍ່ກຳສົນສອບສວນເສົ້າຈຳກົນ ໄວ
ເດືອຍໜອຈະໜ່ວຍປະສານງານກັບຕໍ່ກຳສົນໃຫ້”

“ໜ້າອ່ານເຈົ້າໃຈຕໍ່ກຳສົນໃຫ້ຫົນຍ່ອດີເວົ້າວ່າ ສີເຂົາມັນໄປປິສະກະໄດ້ ສີນໍ້າສີ
ແກງຈັງໄດ້ກະໄດ້ ຂອຍຍ່າງເດືອຍວ່າໄຫ້ມັນກັບບ້ານເອົກເລີຍ”

ເສີຍສະອັນທີ່ບຣາເທາລົງກັບດັ່ງຂຶ້ນມາອີກ ຈັນນີ້ດີ່ນຳພຸດຂອງ
ອາຈາຣີວິຫາຫລັກກາໃຫ້ຕໍ່ກຳບັງຍາທີ່ເຄຍເຮັນວ່າ “ຜູ້ຮັບບໍລິການທີ່ມີກວະວິຕິ
ກັງລົມນັ້ນ ມັກເກີດຈາກຈິດທີ່ຍື່ດຕິດອູ້ກັບດີຕໍ່ກຳສົນ ໄນອູ້ກັບບັຈຈຸນນັ້ນ
ທີ່ເປັນຄວາມຈິງ” ຈຶ່ງພ່າຍາມປ່ອບປົງປໍາສາຍກັບໄປວ່າ

“ປໍາຄະ ປ້າອ່ານເຈົ້າໃຈກັງລົມເຈັດເຮືອງຂ້າງຫັນແລ້ຍ ຍັງໄດ້ຕອນນີ້ຕໍ່ກຳສົນຍັງ
ໄມ່ປ່ອຍໃຫ້ພາຍແນ ເພວະຕ້ອງສອບສວນຂ້ອມຸລພີມອີກຫລາຍຍ່າງ ໄວພວກເຮົາຄ່ອຍໆ

แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตอนนี้ไปทีละ步子ก่อนตีกว่าจะ ยังไงทั้งตำราและหนอน ก็ไม่ทิ้งแม่น้ำ” ฉันจับมือแกะเป็นเงินให้กำลังใจ แต่ดูเหมือนแกจะยังไม่ มั่นใจในคำพูดของฉันมากนัก

“ถ้ายังไงป้าลองเล่ารายละเอียดของจุ่นให้หนอนฟังหน่อยสิ” ฉันหัน คุยกัน เพื่อจะได้ทราบถึงที่มาที่ไปของปัญหานี้ด้วย “ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ เมื่อวานนี้มันเป็นยังไงบ้างจะ”

จุ่นเป็นชายหนุ่มวัยจาร์จายุเพียง 30 ปี เป็นลูกคนที่ 2 และเป็น ลูกคนเล็กของป้าสายกับลุงเดิม เมื่อ 5 ปีก่อนเข้าแต่งงานกับคนรักที่ซื้อ เดือนซึ่งเป็นคนบ้านเดียวกัน จากคำบอกเล่าของป้าสายนั้น ก่อนแต่งงาน จุ่นกับเดือนรักกันมาก เดือนเองก็เป็นคนเรียบร้อยและขยันขันแข็ง ทำให้ป้า สายและสามีรักลูกสาวไว้ด้วยน้ำใจมากนัก แต่ด้วยความที่จุ่นเป็นคนเอาแต่ ใจและอารมณ์ร้อนมาตั้งแต่เด็ก หลังแต่งงานได้เพียง 3 เดือนก็เริ่มหาเรื่อง ทะเลาะ斗ตีเดือนเรื่อยมา ทั้งอ้างว่าภรรยาทำอะไรไม่ถูกใจ ไม่ทันใจบ้าง หรือบางทีก็เป็นเพราะความทึ่งหวง ขณะที่เดือนเองด้วยความที่เป็นคนนิสัย เรียบร้อยและไม่ค่อยพูด ทำให้ไม่กล้ามีปากเสียงอะไร ได้แต่โนนทุบตืออยู่ ฝ่ายเดียว เมื่อพ่อแม่เข้าห้องป่วยก็ถูกทำร้ายไปด้วย

“เวลา_mันเดียด จับอิหังได้กะโยนเบิด ทั้งตีะ เก้าอี้ พัดลม ถ้วย ชาม สารพัด ป้าห้ามมันบ้าให้ เหลือยตนก์แต่ก็ต้องเดินเมียมัน อุ่นๆกับลูกน่า กันก็ยังบดีขึ้น” ป้าสายเล่าถึงนิสัยของบัววังป้าข้าวของเวลาโดยขอสงวนนามผู้ร่วม แสดงความสงสารลูกสาวสักไก

ในตอนแรกนั้น แกไม่คิดจะเล่าหรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อน บ้านหรือญาติพี่น้อง เพราะเกรงรักลูกมาก ไม่อยากให้เข้าต้องอับอาย แต่แทน ที่ปัญหาจะบรรเทาลง กลับทำให้มันสะสมและร้ายแรงขึ้นเรื่อยๆ จนเมื่อ 3 ปีที่แล้วก็ถึงจุดแตกหัก เพราะนอกจากจะจะตบตีเดือนแล้ว เขายังจะใช้มีดพัน เครื่อง เมื่อลุงเติมเห็นเข้าก็รีบเข้าห้องและยื่นมีดกันจนบาดเจ็บไปด้วย

ดังนั้นพวกเขาก็จึงแนะนำให้เดือนกับลูกกลับไปอยู่ที่บ้านพ่อแม่ของตนก่อน

หลังจากแยกกันอยู่สักพัก จุ่นได้ไปขอร้องให้เดือนกลับมา แต่เชอ ไม่ยอม เขาจึงออกอุบายนไปขออุ้มลูกโดยอ้างว่าคิดถึง เมื่ออุ้มเสร็จก็จับเอา ลูกตัวเองมาเป็นตัวประกัน โดยอุ่ว่าจะฆ่าลูกและจะฆ่าลังโคล์ เมื่อเดือน ยอมมาร่วมหลับนอนด้วยจึงยอมปล่อยเด็กกลับไป เขายังบุ้งแบบนี้เพื่อให้เชอ มาหลับนอนด้วยอุ่นหอยลายครั้ง ป้าสายบอกว่าเดือนรู้สึกเหมือนถูกข่มขืนมาก กว่าจะเป็นการหลับนอนอย่างสามีภรรยา

จนกระทั่งเดือนตั้งครรภ์บุตรคนที่ 2 ป้าสายและลุงเติมนึกสงสาร หลาน จึงชวนให้เดือนกลับมาอยู่บ้านเดียวกันอีกครั้ง และให้จุ่นทำพิธีขอ ขอมาพ่อตาแม่ยายพร้อมสัญญาว่าจะไม่ทำร้ายภรรยาและลูกอีก ข่าวที่เดือน ตั้งครรภ์จุ่นก็พยายามประพฤติตัวดีอยู่ตลอด จนกระทั่งเชอคลอดลูก เขายัง เกิดหวัดระหว่างว่าเด็กไม่ใช่ลูกของตัวเอง โดยอ้างอย่างไม่มีเหตุผลว่าเด็ก เป็นลูกของพ่อตา เพราะตอนที่ฟ่อตามาเยี่ยมเดือน เขายังคงพ่อตาจะเง้อๆ เดือนและลูกชนบนใบมือ จึงเริ่มหารือทางเลือกับเดือนอีก

“เที่ยวนี้ตอนกำลังกินข้าวกัน บักจุ่นมันอีนให้มีymันมากินนำกัน แต่เดียนมันให้นมลูกอยู่ เลยมากินบ่ได บักจุ่นมันเดียดแซง ลูกขึ้นไปเตะ หลังอีเดียนอุ่นหอยลายเทือ ฉันเข้าไปห้าม ลึงกับก้มลงกราบมันกบพัง อีเดียน เองก็เจ็บจนลูกบ่ขึ้น บักเติมเลยเอาตัวไปกันให้” ป้าสายเล่าถึงเหตุการณ์ที่ จุ่นไปกระทีบเมียเพียง เพราะไม่ยอมมาทานข้าวด้วยกัน

จุ่นเริ่มทำร้ายร่างกายภรรยาอย่างหนักขึ้นจนป้าสายต้องให้เดือน และลูกทั้งสองกลับไปอยู่บ้านกับพ่อแม่อีกครั้ง การกระทำนี้ยังสร้างความ โกรธเคืองให้กับจุ่นมากขึ้นไปอีกและหาเรื่องทะเลกับพ่อแม่เรื่อยมา จน กระทั่งถึงตอนเย็นของเมื่อวาน ที่เขาจะเบิดอารมณ์ทำร้ายทั้งพ่อ แม่ และลุง จนถูกตำรวจจับไป

ฉันได้แต่งนิ้งนันด้วยความตระลึงเมื่อรับรู้เหตุการณ์ทั้งหมด แต่ก็พยายามป้องป้าสายให้คลายเสียงสะอื้น ก่อนที่จะให้แกกลับบ้านพร้อมสัญญาว่าจะหาทางช่วยเหลือต่อไป

...อาจเป็นไปได้ว่าจุ่นมีปัญหางอย่างในเรื่องของสุขภาพจิตอารมณ์ จึงได้รุนแรงถึงขนาดนี้

ในช่วงป่ายของวันเดียวกัน ฉันได้นำเรื่องนี้เข้าหารือในที่ประชุมเครือข่ายสหสาขาวิชาชีพของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรีระดับอำเภอซึ่งจะมีการประชุมกันเดือนละครั้ง สำหรับคนทำงานนี้ เป็นหน่วยงานด้านยุติความรุนแรงันประจำบด้วยหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล ตำรวจ ทนาย ครู และเจ้าหน้าที่มูลนิธิจากกรมประชาสงเคราะห์ เป็นต้น สำหรับกรณีนี้ ที่ประชุมเห็นว่าข้อมูลที่ฉันได้มานั้นยังไม่เพียงพอต่อการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา จึงจำเป็นต้องประเมินสภาพครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้านเพิ่มเติมต่อไป

หนึ่งสัปดาห์ต่อมา หลังจากที่ฉันได้ศึกษาแผนที่เดินดินและผังเครือญาติจากหมู่บ้านของป้าสายแล้ว จึงประสานงานกับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในพื้นที่ให้เข้าไปเยี่ยมครอบครัวของแกกด้วยกัน เพื่อหาข้อมูลซึ่งจะนำไปสู่การเข้าถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา

บ้านของป้าสายอยู่ติดถนนใหญ่เป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ทรงสมัยนิยมแบบไทยอีสาน ด้านล่างต่อเติมเป็นห้องรับแขกและห้องครัว มีพื้นที่กว้างขวาง การจัดบ้านสะอาดเรียบร้อย มีเครื่องใช้จำเป็นอย่างครบครัน จากผังเครือญาติและแผนที่เดินดินที่ฉันได้ศึกษามาก่อนหน้านี้ฉัน ทำให้ทราบว่าบ้านใกล้เคียงในละแวกเดียวกันส่วนมากเป็นญาติพี่น้องของแกกด้วยกัน

ฉันลองสอบถามมาหลายกอง แม่ของป้าสาย ผู้เลี้ยงดูจุ่นในวัยเด็กเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม แกเล่าให้ฟังว่าจุ่นมีพี่ชาย 1 คนซึ่งปัจจุบันแต่งงานแล้ว และอาศัยอยู่อีกจังหวัดหนึ่ง ทั้งสองคนได้รับการเลี้ยงดูเหมือนๆ กัน แต่จุ่น

กลับมีนิสัยองang ดื้อรั้น ก้าวร้าว เค้าแต่ใจตนเอง ไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ใหญ่ ชอบโ้อ้อวด เห็นแก่ตัว ตอนเด็กๆ ก็ชอบดีเพื่อนๆ และพี่ชาย เคยใช้มีดพับใบหน้าพี่ชายจนเป็นแผล

ป้าสายซึ่งนั่งอยู่ใกล้ๆ เล่าเสริมว่า ตอนเด็กๆ จุ่นเป็นคนเรียนหนังสือค่อนข้างดี เมื่อเรียนจบชั้นประถม 6 พ่อแม่มีจิตใจที่ต้องการให้เขียนต่อแต่แกกลับไม่อยากเรียน อยากระเลี้ยงวัวขายมากกว่า พ่อแม่ก็ตามใจ ต่อมาวัวราคากาذاเงาจึงเลิกเลี้ยงและขอไปเที่ยวกฐุงเทพฯ พ่อแม่มีจิตใจไปอยู่กับญาติที่นั่นนานหลายเดือนจนเบื่อจึงกลับมาช่วยพ่อแม่ทำสวนที่บ้าน

“เวลาเข้ามาเรียนรู้การทำงานมันก็ยังดีอยู่ แต่เวลาเมากะป้าให้” ลุงเดิมกล่าวแทรกขึ้น

“นิสัยเพื่นบดีพี่พื่นองคนอื่น กบัญช่าเป็นพระอิหรัง” ยายกองสรุปให้ฟัง

เท่าที่ฉันฟังดูแล้ว แม้สมัยก่อนจุ่นจะเป็นคนเกรറและก้าวร้าว แต่ดูเหมือนว่าเขาก็จะยังไม่ “ร้าย” เท่าตอนนี้ ...หรือจะมีสาเหตุอื่นอีก จึงอยู่ด้านข้างว่า

“จุ่นเขาก็เคยมีโรคประจำตัวหรืออาการป่วยอะไรหรือเปล่าคะ”

ป้าสายลงกศิริยะพร้อมเล่าขึ้นว่า เมื่อเจ็ดปีก่อน จุ่นเคยได้รับอุบัติเหตุเพราะมาศูรและขับรถจักรยานยนต์พลิกคว่ำจนลับไปหลายวันต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาลนานเกือบเดือน แพทย์ผู้รักษาบอกว่าอุบัติเหตุครั้งนี้อาจมีผลให้อารมณ์ของเขาเปลี่ยนแปลงไปในทางก้าวร้าวมากขึ้น

“ป้าเองก็สืบว่ามันใจช้อนขึ้นแหล่หนอ เคยพามันไปรักษาที่โรงพยาบาลจิตเวชในขอนแก่น แต่มันก็ไปแค่เดียวแล้วก็ไปอีกเลย” ป้าสายพูดอย่างรำคา

จากการพูดคุยในวันนั้น ฉันรู้สึกว่าญาติๆ ทุกคนยังหารากลัวว่า จุ่นจะออกมารำร้ายพวกเขาระบุและพยายามป้องกันลุงเดtimนั้นถึงกับนอนไม่หลับ แม้เพียงได้ยินเสียงรถจักรยานยนต์วิ่งผ่านหน้าบ้านก็ต้องชะงัดมองทุกที ยิ่งพอได้ทราบจากล้วนๆ ศาสตราดัดสินเขาจำคุกที่เรือนจำกลางขอนแก่นเพียง 2 เดือนก็ยิ่งวิตกกังวลมากขึ้นไปอีก

“อย่าเพิ่งคิดมากเลยนะบางทีพอจุ่นออกมานะเขากำสำนึกระดับแล้วก็ได้”

“บ่มีทางหรือหมาย มันจะเป็นคือเก่าแหลก ผู้รู้นิสัยมันดี” ลุงเติม ยืนยัน

ฉันจึงเบิดเผยข้อสันนิษฐานของตนว่า บางทีที่จุ่นเป็นแบบนี้อาจ เพราะมีปัญหาสุขภาพจิตซึ่งควรจะได้รับการรักษา

“หมาจะไปเยี่ยมเขาที่เรือนจำพรุ่งนี้พอดี จะได้ประเมินอาการด้วย ลุงกับป้าจะไปด้วยกันมั้ย”

ป้าสายและลุงเติมออกอาการลังเลอย่างเห็นได้ชัด ฉันจึงช่วยเสริม ความมั่นใจว่า

“จุ่นเขายังไงที่เรือนจำ ทำร้ายใครไม่ได้หรอกจะ ผู้คุมออกจะเย lokale และ เราจะช่วยงานญาติคนอื่นไปด้วยนะ”

แม้จะไม่ลืมความกังวลในเวลาต่อมา แต่ทั้งสองคนก็ตกปากรับคำ ป้า สายยังกล่าวด้วยน้ำเสียงอثارร่า

“จะดีนะหมา ป้าจะไปเยี่ยมเขาข้างหน้าเรือนจำแจ่วบองไปฝากเพื่อนด้วย เพื่อน ขอป”

ดู象ถือ... คนเป็นแม่... แม้ว่าลูกตัวเองจะทำไว้ขนาดไหนก็ยังไม่ วางเป็นห่วงลูก

วันต่อมาฉันจึงเดินทางไปที่เรือนจำขอนแก่นพร้อมพ่อแม่ของจุ่น

และญาติอีก 3-4 คน แต่เมื่อพวกเราเดินมาใกล้กับห้องเยี่ยมอันทึบเทม ทุก คนกลับรู้สึกกลัวจนไม่มีคราล้าเข้าไปก่อน

“ใช่หมาเข้าไปเบ่งก่อนเด้อ เป็นจังได้ค่อยมาอีกพวกป้า สิถ่าอยู่ ใกล้ๆ ประตูนี่ล่ะ” ป้าสายบอกกับฉันว่าแกและคนอื่นๆ จะอยู่อยู่หน้าประตู ฉันจึงค่อยๆ เดินเข้าไป ภายในห้องเยี่ยมนั้นมีกรงเหล็กและกระจกกัน ระหว่างผู้มาเยี่ยมกับนักโทษ มีเพียงช่องบันกระจากเท่านั้นที่เขื่อมโลกภัยใน กรงขังกับโลกแห่งอิสรภาพของภายนอกเข้าไว้ด้วยกัน คนอื่นที่มาก่อนฉัน กำลังยืนติดโภนคุยกับญาติของตนอยู่ ฉันมองเข้าไปในกรง พบรุ่นนั้น หน้าตาเรียบเฉยไม่บ่งบอกอารมณ์ใดๆ อยู่หลังกระจกจากนั้น ฉันจึงตะโกนแข่ง กับเสียงญาติของผู้ด้อยแข็งคนอื่นๆ ว่า

“สวัสดีจ้า ฉันเป็นหมอนามยันนะ วันนี้พาพ่อแม่กับญาติๆ มา เยี่ยมจุ่น”

สิ้นเสียงฉัน แนวทางของจุ่นเหมือนเดิมริกอยู่เว็บหนึ่ง ฉันเดามา ออกว่าเป็นอารมณ์แบบใด โกรธ เสียใจ หรือยินดี ใบหน้าชิดเชี่ยวแน่นค่อยๆ ภาคมองจนทั่วห้องเยี่ยม ฉันหันไปมองตามเข้า ก็เห็นป้าสาย ลุงเติม และ ญาติๆ เดินตามเข้ามาทั่งๆ หลังจากพูดคุยกันได้อยู่ 2-3 ประโdy ฉันเห็น ว่าการตะโภนคุยแข่งกับเสียงญาติผู้ด้อยแข็งอื่นๆ นิ่งไม่ส่งผลใดให้กับการ ประเมินสภาพจิตเบื้องต้นของจุ่นเป็นแน่ ยังไม่นับเรื่องเวลาเยี่ยมที่จำกัดเพียง แค่ 10 นาทีต่อวัน จึงปรึกษาเจ้าหน้าที่เรือนจำพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล ซึ่ง เขาก็ให้ความร่วมมืออย่างดีพร้อมแนะนำเรื่องการกรอกเอกสารขออนุญาต เข้าเยี่ยมจุ่นเป็นกรณีพิเศษ

เพียงชั่วนาเดีด 逮ก็ได้มารอพบจุ่นที่ห้องเยี่ยมพิเศษที่มีเพียงกรง เหล็กกันโดยไม่มีกระจก มีเก้าอี้ให้นั่งคุยกันอยู่ทั้งสองฝั่ง เมื่อนึงถึงเวลา ของจุ่นเมื่อครู่ว่าอ่านยกแล้ว แนวทางของป้าสายกับลุงเติมในตอนนี้อ่านยาก กว่ามาก บ่งบอกไม่ถูกเข่นกันว่าเป็นความกังวล วิตก หรือว่ายินดีที่จะได้พบ

หน้าลูก

ประคุผู้ซึ่งตรงข้ามเป็นอุปารัมร่างของจุ่นเดินมาพร้อมกับผู้คุุม ดูเหมือนจะกำลังนั่งเข้าจะยืนให้จันเล็กน้อยด้วย แต่เมื่อสายตาเขากว้างมองพบทนาพ่อ กับแม่และญาติคนอื่น รอยยิ้มก็กลับหนีไปจากใบหน้าพร้อมทูลตามไปทางอื่นทันที ความไม่มั่นใจเริ่มปรากฏขึ้นบนใบหน้าที่เรียบเฉยแต่แรกนั้น มือที่ตอนแรกวางอยู่บนตักอย่างเรียบร้อยเริ่มขยุกขยิกไม่ออกนิ่ง และไม่เอ่ยทักทายใครแต่อย่างใด

ป้าสายมองหน้าจันอย่างขอความเห็น จันเริ่มต้นสังเกตอาการด้วยคำตามเกี่ยวกับวัน เวลา บุคคล และสถานที่ เมื่อเข้าจะตอบอย่างไม่เต็มใจ นัก แต่ก็ตอบได้อย่างถูกต้อง จันจึงสร้างความคุ้นเคยต่อด้วยการถามถึงความเป็นอยู่ในนี้ เข้า膺หน้าขึ้นพร้อมตอบว่า

“ทีสหายดี ตอนมาใหม่ๆ ก็นอนไม่ค่อยหลับ แต่ตอนนี้มีเพื่อนเยอะแล้ว เพื่อนแต่ละคนเจอกันหนักๆ ทั้งนั้น เคยรู้จักกันมี ค้ายากมี”

“แล้วรู้มั้ยว่าทำไม่ถึงต้องมาอยู่ที่นี่” จันถามขึ้น

“จุ่นสายหน้าโดยไม่ต้องคำถาน

“แล้วก่อนมาฉันเคยทำร้ายใครหรือเปล่า”

“จุ่นจ้องตาจันอยู่พักหนึ่ง ก่อนที่จะตอบด้วยสีหน้าปกติว่า

“ไม่ได้ทำร้ายใคร มีแต่คนอื่นนะแหละ ขอบอกหกผล”

จันมองศรีษะ พร้อมตั้งคำถามที่เปิดให้เข้าได้รับยาความรู้สึกว่า

“มาอยู่ที่นี่หลายวันคิดถึงใครบ้างมั้ย”

คำตอบนั้นจันคาดว่าจะเป็น พ่อ แม่ หรือว่าลูกของเข้า ที่อาจทำให้เขาเผยแพร่ความรู้สึกอุตสาห์ได้ แต่แล้วจุ่นก็ทำให้จันรู้สึกประหลาดใจด้วยคำตอบที่ว่า

“ไม่คิดถึงใครเลย”

ถึงตอนนี้ญาติๆ บางคนเริ่มมีสีหน้าไม่พอใจ ขณะที่ลุงเติมเงินก้มสีหน้าเครียดขึ้น แต่ป้าสายกลับ茫然ด้วยน้ำเสียงอ่อนโยนว่า

“อยู่นี่สายดีบุลูก”

“สายดี เมื่อกี้จะเว้ากับหม้อไปแล้วไง” เข้าตอบโดยก้มหน้าลงต่ำไม่มองหน้าของผู้เป็นแม่ แต่แก้กรีบกล่าวต่ออย่างไม่สนใจกิริยาของลูกว่า

“แม่เอาข้าวกับปลาแล้วก็แจ่ว่องมาฝากนำเด้อ” ความกลัวเริ่มละลายหายไปจากสายตาของป้าสายแล้ว เหลือเพียงความอ�향ขณะจะมองไปยังลูกชายของตน แม้ว่าเขามักจะทำร้ายแก่กับสามีอยู่เสมอ ก็ตาม

“ตอนนี้อยากได้อิหยังอีกป่ะ” ลุงเติมค่อยเอ่ยปากขึ้นบ้าง

ถึงตอนนี้เขาก็อยอมสงบตากับพ่อแม่ตัวเอง พร้อมกล่าวหัวนๆ ว่า

“อยากได้กาแฟแบบซอง ที่ซึ่งได้เลียนน่ะ เอาหกๆ นะ แล้วก็สนับยำสีฟัน สมุดบันทึกปักสีดำ ปากกา เงินสามร้อย เสื้อผ้าอีกสามสีชุด”

เขาระบุยีห้องของสิงของเหล่านั้นด้วย จันเริ่มมองเห็นความເຕີໃຈ ตัวเองของเข้าซึ่งไม่แน่แต่จะคิดว่าพ่อแม่ต้องลำบากขนาดไหนที่จะหาสิงของเหล่านั้นมาให้ทั้งหมด ...ถ้าหากเขายังเป็นอย่างนี้อยู่ เมื่อออกจากเรือนจำกไม่แคล้วจะต้องเป็นเหมือนเดิมอีก แวนหนึ่งก็รู้สึกหมดหวังที่จะใช้ระยะเวลาอันสั้นนี้บำบัดเข้า แต่แรงใจอีกส่วนก็ยังบอกให้ตัวเองพยายามอยู่จึงพูดขึ้นว่า

“อยากอ่านหนังสือธรรมะมั้ย ครัวหน้าจะเอามาฝาก” จันถามด้วยคิดว่ามันอาจจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจของเข้าได้บ้าง

เขานึงคิดอยู่ครู่หนึ่ง จันไม่แอบหัวงอไวมากนักหรอก แต่ก็อย่างให้เขา pengศรีษะรับความประรรณดีนี้

“ก็ตีเหมือนกัน เอาจริงที่นี่บทสรุปนั้นคือ “ผู้ดูแลเด็ก”

ฉันยิ่งรับ ...อย่างน้อยก็ยังพอมีความหวังอยู่บ้าง

หลังกลับจากเรียนจำได้ 2 วัน ป้าสายและลุงเติมก็จัดหาสิ่งของที่จำเป็นต้องการได้ครบ ฉันได้ฝากหนังสือขอรวม 4-5 เล่มไปให้ด้วย จากนั้นอีกไม่กี่วัน ทั้งสองคนได้นำมาหั้นที่บ้าน พร้อมของฝากจากสวน เช่น พritch มะเขือข้าวโพดอ่อน มะนาว และต้มยำ

“ฉันสอนบุคลากรโดยคุณหมอ” ป้าสายเปรยขึ้นหลังจากฉันชวนใจให้ขึ้นมาในบ้าน “ยิ่งเจอกันในวันที่เขาของไปให้ก็ย่านหาย ตอนเพินอกมา กะคงเป็นคือเก่าแน่ จะทำจังได้ดีหมอน”

ฉันปลอบและให้กำลังใจว่า จากการที่ได้พูดคุยกันนั้น อาการของจุ่น น่าจะเป็นเรื่องของความผิดปกติด้านสุขภาพจิต ซึ่งถ้าได้รับการบำบัดอาจจะดีขึ้นได้

“ไว้หมจะลองปรึกษากับคนอื่นให้ ลุงกับป้าไม่ต้องกังวลนะ”

เย็นวันนั้น ฉันได้โทรศัพท์ไปปรึกษากับทนายความที่เป็นสมาชิกเครือข่ายทีมสหสาขาวิชาชีพท่านหนึ่ง เขายแนะนำให้ฉันไปเอกสารประวัติการรักษาของจุ่นที่โรงพยาบาลจิตเวชก่อนแก่นมา เพื่อจะได้นำไปปรึกษาฝ่ายนิติจิตเวช

“จะได้ดูว่าเราจะพาเข้าไปตรวจสภาพจิตได้หรือไม่” เขายังเหตุผล

วันต่อมาฉันจึงพาฟ่อและแม่ของจุ่นเดินทางไปด้วยเมืองของฉันแก่น เพื่อติดต่อกับประวัติการรักษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติจิตเวชได้แจ้งว่า ปกติทางโรงพยาบาลจะบำบัดนักโทษร่วมกับเรือนจำอยู่แล้ว ให้ทางฝ่ายของฉันทำหนังสือส่งตัวมาได้เลย เจ้าหน้าที่จะดำเนินการให้

จากนั้นไม่นาน จุ่นจึงได้เข้ารับการตรวจสภาพจิต ซึ่งจากการ

วินิจฉัยของแพทย์ พบว่าเขาระบุเป็นโรคจิตชนิดบุคลิกภาพแปรปรวน (Personality disorder) และให้เข้ารับการบำบัดสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งโดยทางโรงพยาบาลจิตเวชจะจัดรถมารับจากเรือนจำตลอด ฉันเองก็เคยโทรศัพท์ไปสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้นำบัดจุ่นเป็นระยะๆ จนทราบว่าเขาอาการดีขึ้นเป็นลำดับ ปัจจุบัน สร้างความยินดีกับป้าสายและลุงเติมที่ค่อยมาส่อง唁ตามๆ ๆ ลูกอยู่เรื่อยๆ เข่นกัน

ก่อนครบกำหนดพัฒนาปะร毫升 1 สัปดาห์ ทีมบำบัดได้นัดประชุมปรึกษาກันกลุ่ม โดยผู้ที่เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ไม่ได้มีเพียงแค่ทีมบำบัดกับผู้ป่วยเท่านั้น เมื่อนครั้งก่อนๆ เท่านั้น แต่ยังมีครอบครัว ผู้นำชุมชน และทีมผู้ให้คำปรึกษาจากโรงพยาบาลน้ำพองเข้าร่วมด้วย เพื่อเตรียมพร้อมในการส่งผู้ป่วยกลับเข้าสู่ครอบครัวและชุมชน ก่อนหน้าที่การประชุมกลุ่มครั้งนี้จะเริ่มขึ้น ฉันได้เดินทางไปพบกับญาติๆ ของป้าสายเพื่อขอความร่วมมือในการเข้าประจำกลุ่ม ชาวบ้านหลายคนที่รู้จักกันมากตามด้วยความเป็นห่วง แม้แต่ลุงอาจารย์ที่ถูกทำร้ายในวันที่จุ่นถูกจับกังเข้ามาตามได้ อาการของหายนะ หลังจากนี้ได้ฟังเรื่องราว่า ลุงกับป้าของจุ่น รวมถึงผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และ อบต. อีก 1 คนก็ยินดีที่จะเข้าร่วมประชุมกลุ่มครั้งนี้ด้วย

ในวันนัดประชุมกลุ่ม ลุงเติมได้อธิบายปัญหามารับฉันที่บ้านแต่เข้าคนอื่นๆ อยู่บนรถกันทั้งหมดแล้ว ป้าสายพุดกับฉันอย่างยิ่งแย่มกว่า “ฉันเตรียมห่อข้าวมาเพื่อห่มและจุ่นด้วย มีทั้งก้อยเนื้อ ทั้งแจ่วบอง”

การประชุมกลุ่มของทีมบำบัดในวันนั้นผ่านไปด้วยดี โดยในช่วงแรกทีมบำบัดกับพวกร่างกายได้คุยกันก่อนโดยที่ไม่มีคนໄห้ เพื่อทำความตกลงร่วมกันว่าพ่อแม่และญาติๆ พร้อมจะรับตัวจุ่นกลับบ้านจริงๆ และผู้นำชุมชนตกลงดูแลชาวบ้านจะต้องพร้อมใจกันช่วยดูแลและเฝ้าระวังไม่ให้เขาทำร้ายใครอีก โดยฉันจะเป็นผู้ที่ออกติดตามเยี่ยมบ้านเป็นระยะพร้อมกับทีมบำบัดจากโรงพยาบาลจิตเวชเพื่อให้คำปรึกษาและประเมินผล

หลังจากพุดคุยกันจนเข้าใจแล้ว 乍่วงต่อมาก็เป็นการให้ลุงเติมกับป้าสายได้พูดกับจุน เพื่อปรับตัวและปรับทัศนคติที่ดีต่อกัน วันนี้จุนคุไม่เครียดเหมือนวันที่พัวเรามาเยี่ยมเขาเป็นครั้งแรก แต่กระนั้นก็ตาม ลุงเติมก็ยังรู้สึกวิตกเมื่อต้องเผชิญหน้ากับเขางานเจ้าหน้าที่ต้องแยกแก้ไปคุยนอกรอบก่อนแล้วจึงให้มาเข้ากลุ่มใหม่อีกครั้ง สำหรับแม่สายนั้นคุไม่กังวลเท่า แกพยายามคุยกับจุนด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน จุนเองก็เริ่มพูดคุยมากขึ้นถึงแม้ว่าจะยังไม่ยอมสบตาภัยครกิตาม

จนถึงขั้งสุดท้ายของการประชุม บรรยายการเริ่มเป็นกันเองมากขึ้น ความรักและการให้อภัยกับอวอลไปทั่วห้องเมื่อจุนได้ก้มลงไหว้ลุงเติมและป้าสาย พ้อมองบอกว่าเขารู้สึกผิดที่ได้ทำร้ายพ่อแม่ ต่อไปจะไม่กระทำการอีก

“แล้วบ้านผมลิทำพิธีขอมา สิช้อยพ่อแม่เข็คสวนคือเก่า” เขากล่าว คำนั้นว่ากลับไปจะช่วยพ่อแม่ทำสวนเหมือนเดิม

จันนั่งมองเหตุการณ์นั้นด้วยความรู้สึกที่บรรยายไม่ถูก ใจหนึ่งก็รู้สึกปลาบปลื้มกับการสำนึกรู้สึกของจุนครั้งนี้แต่อีกใจหนึ่งก็รู้สึกว่าน้ำเสียงของเขามีค่าอย่างมีน้ำหนัก แวดล้อมความมุ่งมั่น ทำให้นึกถึงว่าเขาจะไม่สามารถทำได้ตามที่พูด จึงหาวิธีที่จะเสริมกำลังใจให้เขาโดยอิงกับหลักความเชื่อของพุทธศาสนา

“หมอบงกตใจนะ ที่จุนบอกว่าจะกลับไปทำพิธีขอมาพ่อแม่ จุนรู้จักหลวงพ่อจรัญในมั้ย” เมื่อได้ยินข้อห้องพ่อจรัญแห่งวัดอัมพวัน สิงห์บุรีสายตาของจุนก็สูงขึ้นทันที พร้อมหันมาตั้งใจฟังในสิ่งที่ลุงจะพูดต่อไป

“หลวงพ่อท่านบอกว่า ใครเคยทำไม่ดีกับพ่อแม่ ถ้าไม่ขออโหสิกรรม จะเอารีดไม่ได้ ทำอะไรไม่เจริญ แต่ถ้าจะให้มากกว่านั้น เจ้าเป็นลูกผู้ชาย ก็ควรจะ bravely เพื่อทดสอบบุญคุณท่าน เพราะพ่อแม่ปะคะนุที่อยู่ในเมือง ไม่ว่าจะเป็นบังไกหรือร้อนๆ ให้อภัยเสมอ จุนเคยบวชหรืออยังล่ะ”

จุนตอบคำถามนี้ด้วยรอยยิ้มอย่างภาคภูมิใจ

“ผมเคยบวชมาพธราานึง ตอนที่ยังไม่แต่งงาน”

“อยากบวชอีกมั้ย” จันจ้องไปยังดวงตาดำลับของเขากล่าว

“บวชอีก ก็เท่มีอกันนะ” เขายุดคิดอยู่ครู่หนึ่ง “แต่จะบวชกี่วัน ฉีล่ะ”

“บวชอีกซักพธราานึงเนาะลูกเนาะ” ป้าสายรีบเสริมขึ้นด้วยความดีใจเมื่อได้ยินคำของลูกชาย

“แล้วแต่ความสมัครใจดีกว่าค่ะ” จันรีบแทรกขึ้น “พ่อแม่คงไม่บังคับใจมั้ยค่ะ แต่ถ้าจะบวชจริงๆ อย่างน้อยต้อง 7 วันนะ น้อยกว่านั้นพระท่านคงไม่准วชให้”

“ตกลง บวชกับฉะ” น้ำเสียงของเขากวนเปลี่ยนไปด้วยความมั่นใจ “ซัก 7 วันคงพอ แต่ขอไปบวชที่สิงห์บุรีนະ ผมอยากรู้ว่าที่วัดของหลวงพ่อจรัญ”

“ทำไม่จะไปบวชไก่นักล่ะ” ผู้เป็นพ่อสองสัญ “แล้วไปรู้จักหลวงพ่อเข้าได้ยังไง”

“รู้จากหนังสือที่คุณหมอเขามาให้ อ่านแล้วรู้สึกดี” จุนตอบคำพ่อด้วยรอยยิ้ม

...เข้าไม่ครบตาครอีกแล้ว

เมฆที่ปกคลุมห้องพามาตลอดช่วงเข้าค้ออยู่นาน แบบงดงามและปลดปล่อยให้แสงแดดส่องลงมาสู่พื้นดิน สร้างหนึ่งของมันลดผ่านช่องหน้าต่างใบสดมากกระแทบจีวรของพระจุนที่กำลังนั่งต่อหน้าอุปัชฌาย์เกิดเป็นแสงที่สวยงามที่สุดเท่าที่จันเคยเห็น

หากจะมีสิ่งที่สวยงามเท่า ก็เห็นจะเป็นแสงแดดที่ส่องกระทบบน้ำตาของป้าสายในยามนี้

แม้จุ่นจะไม่ได้ไปภาขที่สิงห์บุรีสมดังความตั้งใจ เนื่องจากวัดที่เขาต้องการบวชนั้นสิ้นสุดระหว่างเวลาวันบวชก่อนเข้าพรรษาแล้ว แต่พิธีบวชอย่างเรียบง่ายในวัดเล็กๆ ของชาวบ้านก็ยังความชื่นชมยินดีมาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านทุกคนที่จ้องไปยังพระจุ่นกันเป็นตาเดียว

“ชีวิตของฉันเหมือนได้เกิดใหม่ครั้งนึง แต่นี้ไปคงนอนตายตาหลับแล้ว หมอมีบุญคุณหลาย ฉันสิบลีมเลย”

ป้าสายบอกกับฉันด้วยรอยยิ้มพร้อมกับน้ำตาที่ค่อยๆ ไหลลงสู่แก้มขณะมองลูกชายคนเล็ก

ไม่ใช่แค่ป้าสายหรือที่เหมือน “ตายแล้วเกิดใหม่” แต่ชีวิตของพยาบาลคนนี้ถูกเป็นเอกเช่นเดียวกัน เหตุการณ์ครั้งนี้ได้ให้อะไรกับฉันมากมาย บันทำให้ฉันเห็นความเกี่ยวพันของความเจ็บป่วยที่ไม่ได้เกิดแค่กับตัวผู้ป่วย ที่มารับการรักษาพยาบาลเท่านั้น แต่เกี่ยวพันไปถึงครอบครัว ญาติพี่น้อง และคนที่เกี่ยวข้องด้วย

หากวันนั้นฉันเพียงรับฟังโดยไม่สนใจที่จะเขื่อมโยงหรือค้นหาสาเหตุที่แท้จริง ผลของมันคงจะต่างไปจากนี้ ในวันนี้แกรและญาติๆ ก็คงจะยังหาดกลัวรายจุ่นที่เพิ่งออกจากคุก มิใช่การมาขอให้สิกรรมและร่วมอนุโมทนาให้พระจุ่นในงานบวชเช่นนี้แน่

นับแต่นี้ ฉันคงต้องให้เวลา กับการเรียนรู้ความสัมพันธ์และการเขื่อมโยงสิ่งต่างๆ มากขึ้น เพื่อ漠ะห่างระหว่าง “งาน” และ “คน” ให้แคบลงกว่าเดิม ... เพราะนี่คือหน้าที่ของคนที่ทำงานอย่างพວกเรา

เสียงพระสวادังก้องขึ้น ไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบัน เสียงนี้ยังคงมีมนต์ขลังอยู่เสมอ ฉันพนมมือ พร้อมอธิษฐานในใจ

แม้ฝนจะตกติดต่อ กันมา 3-4 วันนับจากวันเข้าพรรษา แต่เข้านี้ อากาศกลับสดใส ผืนดินแห้งสนิท บนฟ้าไม่มีเมฆปรากฏแม้สักก้อน ลมอ่อนๆ พากามเมียน缅甸ของยามเข้ามาสัมผัสกับชานบ้านพักของฉัน จากตรงนั้น ฉันมองเห็นลุงเติมกับยายสายขอบที่ว่าหารเดินไปยังวัดด้วยสีหน้าอิ่มเอิบ ความปลาบปลื้มของพวากะคงไม่ใช่แค่เรื่องที่ลูกชายบวชท่านนั้น แต่คงเป็น เพราะหลังจากบวชแล้ว พระจุ่นยังได้ขออภัยเวลาการบวชของตนเองเป็นหนึ่งพระชา รวมทั้งเจ้าอาวาสเองก็ได้อวยพรอย่างไม่ขาดถึงความขยันขันแข็ง และการตั้งใจปฏิบัติกิจสังข์ของพระจุ่นเป็นอย่างมาก

ร่างของพวากะหายไปกับโค้งข้างหน้าแล้ว แต่สายตาของฉันยังคงแข็งอยู่บนจุดที่พวากะเดินเมื่อครู่ก่อนลีบตัว พร้อมภารนาในใจให้พระจุ่นมีดี วงศ์ต้าเห็นครรภ์และมีสัมมาทิฐิอยู่ในนี้ตลอดไป

2

บทที่ ๒

พัชรี บุญธุ่มเนียม

สตานีอนแทร์ทำบลนลักษ์
จังหวัดพระนครศรีอุบลฯ

ดาว ดาวันสุกิสราวน้ำค้าง Yam เข้าของทารกน้อยจ้องมองมาอย่างไรเดียงสาขณะที่นั่นกำลังສาลวันกับการตรวจร่างกายของเขานะใน การเยี่ยมบ้านครั้งหนึ่ง แม่ของเด็กน้อยที่นั่งอยู่ใกล้ๆ มองถูกชายของตน ด้วยประกายดาวันเปี่ยมไปด้วยความสุข

ขณะที่การตรวจร่างกายเพิ่งเสร็จลืมบัน惚 เสียงโทรศัพท์มือถือดังขึ้น เมื่อเห็นเป็นเบอร์ของพี่เอ่อผู้เป็นเจ้าหน้าที่รุ่นพี่ของสถานีอนามัย ฉันก็ กดปุ่มรับทันที

“พัช จำลุงนานพท่ออยู่หมู่ ๔ ได้มั้ย” เสียงของพี่เอօดังตามสาย “คนที่มาขอยาแก้คันบ่อยๆ นะ”

“จำได้ค่ะพี่ มีอะไรคะ” ฉันเริ่มสังเกตเห็นแล้วว่าน้ำเสียงของเขอดู ร้อนรนผิดปกติ ใจก็นึกไปถึงชายร่างผอมสูงที่มักจะขับรถจักรยานยนต์มา ขอยาทารกษาโรคพิวหนังที่สถานีอนามัยอยู่บ่อยๆ

“ลุง gamma ที่อนามัย หอบมาก เดินเข้าบันไดยังไม่ไหวเลย พี่จีดยา ให้แล้วก็ยังไม่ดีขึ้น” เอกอัลว่าเสียงร้าวย่างรีบเร่ง “พี่โทรไปโรงพยาบาลขอ ให้รีบมารับ แต่รถก็ไปส่งคนไข้ที่อินกันหมดเลย กว่าจะมา ก็คงอีกสักพัก

พัชเสร็จทางนั้นหรือยังล่ะ มาจ่ายกันดูแทนน่ออยสิ”

“ค่ะ ทางนี๊กเสร็จพอดีเลย เดียวพัชจะรีบไปนะ”

ฉันวางหูโทรศัพท์ เดือนอยตรงหน้ามองมาด้วยความลงสัญเมื่อฉัน หันไปคุยกับแม่ของเขาทั้งเรื่องการป้องกัน การดูแลสุขภาพ รวมทั้งนัดหมาย การรับวัคซีนของเด็ก

หลังจากนั้นฉันก็รีบขับรถจักรยานยนต์กลับสถานีอนามัยทันที

ถนนลูกรังที่บุรุษทำให้น้ำไม่สามารถเร่งความเร็วได้ดังใจหวัง หลุม บ่อของมันทำให้ระยะทางใกล้ๆ นั้นใช้เวลานานกว่าที่คิด จนกระแทกเข้า สูบนรดายาง ฉันจึงรีบปิดคันเร่งของรถทันที

ที่ได้ถูกของสถานีอนามัย ลุงนานพนั่งพิงพนักเก้าอี้อย่างอ่อนแรง หอบจนตัวใบอย่างเห็นได้ชัด ส่วนพี่เอօยืนดือหุฟังปอดอยู่ข้างๆ ด้วย สีหน้าไม่ดีนัก

“รถพยาบาลยังมาไม่ถึงเลย” เอกอัลว่าอย่างกระวนกระวาย ขณะที่ ฉันหันมองไปรอบๆ พร้อมเอยถามขึ้นว่า

“แล้วญาติที่พามาไปไหนชะแล้วล่ะพี่”

สายตาของพี่เอօสลดลงเมื่อได้ยินคำถาม

“ไม่มีใครพามาหรอก ลุงบอกว่าลูกๆ ไม่มีครัวว่างเลย นี่ลุงแกต้อง ขับมอเตอร์ไซค์มาเองนะ” หางเสียงเรอคล้ายคำนินญาติๆ อยู่บ้าง ฉันเองก็ รู้สึกไม่ดีนักเมื่อนึกถึงภาพของชายชาวไทยเจ็ดสิบกว่าๆ ที่แทบหายใจไม่ออก ด้วยอาการเหนื่อยหอบต้องขับรถจักรยานยนต์พาตัวเองมาจับการดูแลจาก หมู่เพราะลูกๆ ไม่มีครัวว่าง

“ลุงเป็นยังไงบ้าง” ฉันหันไปทางลุงนานพ

แก้ได้แต่ส่งเสียงหอบแทนคำตอบ

“ลุงมีเบอร์โทรศัพท์คุณอื่นอีกบ้านนี้ หนูจะได้ตามให้เขามาพากลุ่มไปโรงพยาบาล” ฉันพยายามหาทางออก เพราะไม่ทราบแน่ชัดว่ารถพยาบาลจะมาเมื่อไร หากเพียงยืนรอเฉยๆ คงไม่ดีแน่

แกส่ายศีรษะ

“ไม่มีใครร่วง...หropho...หมo...เข้าไป...ทำงาน...กันหมด” แกปูดไปหอบไปอย่างยกลำบาก “แต่ไม่...เป็นไร...ลุงรอ...ได้”

ฉันยกมือเป็นเชิงห้ามแกปูดอะไรต่อ เพราะกลัวจะเห็นใจขึ้นไปอีก ขณะที่สมองก็พยายามคิดหาทางออกโดยเร็ว จนในที่สุดฉันก็ถึงทางหนึ่ง ขึ้นมาได้

“ขอเดี้ยวนะ” ฉันบอกหั้งลงมานะและฟีเอ็วขณะที่ตนวิ่งไปปังบ้านข้างๆ สถานีอนามัยทันที

“พีแดง พีแดง”

เมื่อร่างของชายกลางคนเดินออกมานะ ฉันจึงรีบถามทันทีว่า

“พีแดง... ยุ่งอยู่หรือเปล่าครับ” เมื่อเห็นแกส่ายหน้าพร้อมเลิกคิ้วอย่างสงสัย ฉันก็รีบบอกเหตุผลพร้อมขอความเห็นใจไปด้วยว่า “หนูอยากขอให้พีช่วยขับรถพาคนไข้ไปโรงพยาบาลหน่อยสิ เขาไม่มีญาติติดมากด้วย ไม่รู้จะทำยังไงดี พีช่วยหน่อยนะ”

“ได้สิหมอ ผมกิจว่างๆ ออย” ชายกลางคนตอบพร้อมเดินเข้าไปหยอดกุญแจรถในบ้าน “ว่าแต่ใครป่วยเหรอ”

“ลุง mana พ ที่บ้านอยู่หมู่ใหญ่นะจ๊ะ” พีแดงพยักหน้าหึ่งๆ อย่างเข้าใจ หมูใหญ่คือชื่อที่ชาวบ้านใช้เรียกบ้านหมู่ที่ 4

ไม่นานนัก พีแดง พีเอ็ว และฉันก็ช่วยกันพยุงลุงมานานพื้นรถไปอีกอีกอย่างทูลักทูล ฉันอดไม่ได้ที่จะคิดถึงพี่น้อง เจ้าหน้าที่อีกคนของสถานี

อนามัยที่วันนี้เข้าไปประชุมในจังหวัด ไม่เข่นนั้นคงจะมีคนร่วมกันช่วยแก้ปัญหาอีกแรงหนึ่ง

“พีเอ็ว เดี้ยวพีช่วยไปโรงพยาบาลกับลุงนะ ฝากพีโทรบอกโรงพยาบาลด้วย” ฉันบอกพลากรีบขึ้นรถไปพร้อมกับลุงมานพ

“ไม่ต้องห่วงนะลุง เดี้ยวก็ถึงโรงพยาบาลแล้ว พีแดงเขาเป็นนักชิ่งประจำหมู่บ้าน” เมื่อเห็นอาการหอบถีๆ ของแกยิ่งน่าเป็นห่วงขึ้นทุกที ฉันจึงพูดติดต่อเพื่อให้แก่ผ่อนคลาย

รถปีกอพาร์เม้นเคลื่อนตัวออกจากสถานีอนามัย ฉันไม่ทราบว่าพีแดงขับรถด้วยความเร็วเท่าไหร่ แต่แม่ทิวทัศน์ด้านนอกจะผ่านตาไปอย่างรวดเร็วเพียงใด ก็ยังข้ากว่าใจของฉันอยู่ดี

ขณะที่รถเข็นเดียงของโรงพยาบาลพาลุงมานพไปที่ห้องฉุกเฉิน ฉันก็ได้ตามไปร่ายงานประจำด้วยความเจ็บป่วย อาการ และการรักษาที่ได้ทำไปแล้วให้กับแพทย์เพื่อให้มีข้อมูลในการรักษาต่อไป จากนั้นฉันก็ไปที่ห้องเจ้าหน้าที่บัตรเพื่อให้ประวัติของแก ขณะที่กำลังพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ด้านประสานรู้จักนั้นเอง พยาบาลที่ห้องฉุกเฉินก็รีบวิ่งมาบอกเจ้าหน้าที่ห้องบัตรว่า

“ตามคนขับรถให้พาคนไข้ไปส่งโรงพยาบาลจังหวัดด้วย”

ฉันไม่เกี่ยบที่ต่อกมา เจ้าหน้าที่ก็เข็นเดียงของลุงมานพที่ใส่ท่อช่วยหายใจออกจากห้องฉุกเฉินไปขึ้นรถพยาบาล ก่อนที่จะวิ่งออกไปพร้อมเสียงไซเรนอันหวานให้ความดึงเครียดในหัวฉันข้มวดเป็นเกลียวแน่นมากขึ้น

“ลุงเขาจะเป็นอะไรมากมั้ย” คำถามของพีแดงซึ่งยืนอยู่ข้างๆ เหมือนล้อมมาจากที่ใกล้แสงไฟ ฉันได้แต่ส่ายศีรษะอย่างอ่อนแรง

เมื่อกลับถึงสถานีอนามัย ฉันยืนเงินค่าจ้างให้กับพีแดงเป็นสินน้ำใจ แต่เขากลับปฏิเสธอย่างแข็งขัน กล่าวเพียงว่า

“ได้ช่วยเหลือกันก็เป็นการทำบุญแล้ว萌”

ฉันกล่าวขอบคุณ รู้สึกดันตันในน้ำใจของเพื่อนมนุษย์ที่มาให้กัน

ความวิตกในการป่วยของลุงมานพอยู่ๆ คลายลงเมื่อฉันทราบ จากโรงพยาบาลในอีกสองวันถัดมาว่า แกูกูส่งตัวกลับมารักษาที่อำเภอ และอาการเริ่มดีขึ้นเรื่อยๆ แล้ว

...แต่ก็สบายใจได้เพียงคืนเดียวเท่านั้น

วันต่อมา พื่องค์ พยาบาลรุ่นพี่ผู้ใหญ่นำที่ให้คำปรึกษาแก่คนไข้ของโรงพยาบาลประจำอำเภอได้โทรศัพท์มาคุยกับฉันถึงสิ่งที่เธอเป็นห่วง

“พชร จำลุงคนที่เป็นหอบ ที่พัฟพามาส่งที่นี่เมื่อสามสัปดาห์ก่อนได้มั้ย”

“จำได้ค่ะพี่ มีอะไรหรือคะ” ฉันสนใจ

“คือ... หลังจากที่ลุงถูกส่งจากหัวด้มารักษาต่อที่นี่นะ” เธอตอบ เสียงลง “มีน้องพยาบาลในตึกมาเล่าให้ฟังว่า ลุงแกบอกให้ฉีดยาตายให้ที แล้ว ลุงจะเขียนหนังสือบอกไว้ว่าแกอยาตายเอง หมอยังไม่ได้ดู”

ฉันนิ่งเงียบไป พื่องค์เล่าต่อว่า

“แต่เห็นน้องเขาเล่าไว้ว่าแกพูดไปหัวเราะไปนั่น แบบกว่าพูดเล่น แต่ พี่ก็นึกห่วง ไม่รู้ว่าแกมีอะไรในใจหรือเปล่า ...ถ้าแกกลับบ้านก็ฝากพัชไป เยี่ยมๆ แกหน่อยนะ”

“ได้ค่ะพี่” ฉันรับปาก นึกถึงวันที่แกขับรถจักรยานยนต์มาที่สถานี อนามัยเพียงคนเดียวทั้งที่หอบขนาดนั้น “บ้านแกอยู่ไม่ไกลจากอนามัยเท่าไหร่ ไว้พัชจะค่อยดูแกเรื่อยๆ เอง”

หลังจากว่างส่าย ฉันได้เล่าเรื่องให้พี่เอื้อฟังพร้อมสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับครอบครัวของลุงมานพไปด้วย เพราะถึงแม้ฉันจะเกิดและเติบโตใน แบบนี้ แต่ได้ไปเรียนอยู่ที่อื่นเสียนาน เมื่อกลับมาทำงานที่นี่จึงต้องศึกษา

ทุนชั้นใหม่อีกครั้ง เพราะทุกอย่างดูเปลี่ยนแปลงและแปลกดตาไปมาก ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีของฉันย่อมเทียบไม่ได้กับพี่เอื้อซึ่งทำงานที่นี่มา 10 ปีแล้ว

จากคำบอกเล่าของพี่เอื้อ ลุงมานพเป็นคนก่าแก่ของชุมชนนี้ เรียกได้ว่าอยู่ที่นี่มาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ ฐานะของลุงนั้นอาจนับได้ว่าเป็นผู้มีอันจะกิน คนหนึ่ง มีที่นาหลายสิบไร่ ต่อมามีลูกๆ หั้ง 5 คนต่างแต่งงานและแยกครอบครัวไป แกก็แบ่งสมบัติรวมทั้งที่นาให้ลูกๆ ทุกคน แต่เมื่อทุกคนแยกย้าย กันไปก็ไม่ค่อยมีคราบลับมาดูแลแกสักเท่าไร

“เหมือนแกหมดความหมายไปเลย” พี่เอื้อทิ้งท้ายเอาไว้

เมื่อทราบว่าลุงมานพกลับมาพักพื้นที่บ้านแล้ว ฉันจึงเตรียมตัวไปเยี่ยมบ้านแกเพื่อสอบถามอาการเหมือนเช่นที่เคยทำกับผู้ป่วยคนอื่นๆ ทันที

บ้านของแกต้องเดินเข้าไปในซอยแคบเป็นระยะทางพอสมควร ขณะที่ฉันจอดรถจักรยานยนต์ไว้ที่หน้าปากซอยนั้นเอง ก็ได้ยินเสียงร้องทักชื่อว่า

“หมาจะมาหาใครนะ หรือว่ามาเยี่ยมลุงมานพ” ฉันหันไปมองตามเสียง ความแปลจิตตอนแรกก็หายไปเมื่อพบว่าผู้ที่กับเป็นหญิงกลางคนชี้มารักษาตัวที่สถานีอนามัยเป็นประจำ

“อ้าว นึกว่าใคร พี่พรนันเอง บ้านอยู่แวนนี้เองหรือคะ” ฉันเอ่ย ทักออกไป แต่แล้วก็นึกจะใจชี้นว่าทำไว้เข้าถึงรู้ว่าฉันมาเยี่ยมลุงมานพ ทั้งๆ ที่ແบอนว่าจะมีผู้ป่วยอยู่อีกหลายคนที่ฉันต้องมาเยี่ยมอยู่บ่อยๆ เมื่อฉั ดามาข้อสงสัย ก็ได้คำตอบว่า ช่วงนี้ก็มีครอบครัวลุงมานพคนเดียวที่อยู่บ้าน รายและมีปัญหา

“แล้วลูกหลานของแกเข้าไปไหนหมดล่ะคะ” ฉันถามเพื่อให้ได้ข้อมูล มากขึ้น

“เขาก็มีครอบครัวมีภาระงานของเขากัน ลุงแกแบ่งสมบัติให้ก็แยกย้าย

ກັນໄປ” ພຶພຣເລ່າ “ກົມ່ໄໝເຫັນມີໂຄຣມີເວລານາດູແລ່ພ່ອແມ່ ມີລູກສາວຄນນີ້ທີ່ຢັງອຸ່ງກັບແກ ແຕ່ກີໄປທຳງານທຸກວັນ ຍັງທີ່ໜານໄວ້ໃຫ້ຕັກບໍຍາຍເລື່ອງອື້ກຳດ່າງທັກ”

“ແລ້ວເມີຍແກລະຄະ ເປັນຄນຍັງໄໝ”

ເຄືອທຳທ່າດີດອຸ່ງຄູ່ຮູ່ທີ່

“ຍາຍກລ່ອມນະເໜີ່ແຮອ ແກໄນ່ຄ່ອຍພຸດທຽກ ຄູ່ເຂົ້າໄມ່ຄ່ອຍຄຸຍກັນ ... ດີວີ... ລູກແກເປັນຄນຢັ້ງໃຈອຸ່ງແລ້ວ ອະໄຣນີດອະໄຮທນ່ອຍົກເກີບໄປຕິດ ປໍາແກ ເລຍໄໝຄ່ອຍອາພຸດກັບລຸງ”

ເນື່ອຮ່ວມໜຸ່ມຂອງພີ່ແຂວ້ມພື້ນທີ່ເລີນທີ່ຈິງໃຫ້ພຍາບາລຈີດຍາເພື່ອໃຫ້ດ້ວຍຕາຍ ນັ້ນວ່າທ່ານໄມ່ລຸ່ມມານພື້ນພຸດຂອບແບບທີ່ເລີນທີ່ຈິງໃຫ້ພຍາບາລຈີດຍາເພື່ອໃຫ້ດ້ວຍຕາຍ

ໝາະທີ່ເຫັນເມື່ອເຮັດວຽກແຜ່ນຫຼັງ ຈັນກີດີນມາລົງບ້ານລຸ່ມມານພົດດີ ມັນເປັນບ້ານນີ້ເຖີ່ງດຸນສູງຂານດີ່ມີໃຫຍ່ນາກນັກໃຫ້ດຸນບ້ານມີກະສອບຂ້າວວາງຫຼັບຫຼັບ ກັນຈົນສູງທ່ວມຕີຮະະ ຖໍ່ວ່າງໜີ້ມີອຸ່ງນ້ອຍນິດກົງຈົດໄວ້ດ້ວຍຮັດຈັກຮາຍນຍົດຕັນທີ່ ເປັນຕັນທີ່ລຸ່ມມານພື້ນມາທີ່ສະຕິບັນດານີ້ເອົານັ້ນມີອຸ່ງເສັນອ ເນື່ອມອຸ້ນໄປບ້ານກີດເຫັນ ທີ່ມີ້ງຊາວຸ່ງທີ່ນີ້ນັ້ນໜີ້ມີ້ງບຸນຂານເຮືອນ ຄົງເປັນປໍາກລ່ອມກວ່າຍາລຸ່ມມານພ

“ສວັດືດີຄະປໍາ” ຈັນຍົກມືອ້ໄວ້

ແກຮັບໄວ້ ແຕ່ກີຍັງຄົງສ່າຍຕາທີ່ເຕີມໄປດ້ວຍຄວາມສົງສ້າມາທີ່ຈັນ

“ໜີ້ອື່ນພັກຄະ ເປັນເຈົ້າທີ່ສະຕິບັນດານີ້ເອົານັ້ນນີ້ໄດ້ປ່າວ ວ່າລຸ່ມມານພົດຈັບຈາກໃຈ່ງພຍາບາລແລ້ວກີດເລຍແວມາເຢື່ນ ໄນກົມ່ໄໝກວ່າລຸ່ມອຸ່ງມີ້ກະ”

“ອຸ້ ! ມີອຸ່ງເຫັນແຮອ” ແກພັກຫຼາວບັງ “ລຸ່ມເຂົ້ານັ້ນໜີ້ໃຫ້ດຸນບ້ານນີ້ໄໝ ຕາມສນາຍເລື່ອນະ” ເສີ່ງຂອງແກຍັງໄມ່ທັນນາດ ອື້ກີເສີ່ງທີ່ກີດແກກຈົນມາ

“ຫາລຸ່ມໄໝເຈົ້າແຮອໝອ” ຮ່າງຂາຍຂອງລຸ່ມມານພເດີນອ້ອມກອງ ກະສອບຂ້າວອອກມາ “ສົງສ້າກອງຂ້າວມັນບັງ ມາ...ມາ...ນັ້ນກ່ອນໝອ” ແກພົດ

ພລາງໃໝ່ຜ້າຂາວນ້າປັດຸ່ນບັນແຄຣ້ນ້ຳເກ່າ” ໄດ້ດຸນບ້ານ

“ສວັດືດີຈະລຸງ ອາການເປັນຍັງໄງ້ບັງ ດູ້ນາຕາສດໃສ້ຂັ້ນນະ” ຈັນທັກທາຍ ພຣັນດີເປັນປັ້ນແຄຣ້ຕໍ່າມຄໍາເຂົ້າງ

“ກີເຮືອຍໆ ແລະໜອ” ແກນັ້ນລັງຂັງຈັນ “ເດື່ອວັດເດື່ອວ້າຍ ດູກແກກ ແບບນີ້ແລ້ວ ຕາຍເມື່ອໄທ່ກົງທຽດເວຮັກເສີຍທີ່” ສິ້ນຄໍາພູດນີ້ ແກກົນໍໄປພັກໃຫຍ່ ຈັນເອງກີໄໝກວ່າຈະກ່າວ່າຮ່າວໄຕ່ອດີ

“ທີ່ໂຮງພຍາບາລເຂາເລ່າອະໄໝໃຫ້ມອຸ່ນບັງທີ່ເປົ່າລາຍຄວາມ ເງື່ອບ້າຍການເຮັມບທສນທາໄໝມີອື້ກຽງ

“ເຮືອງອະໄໝເຫຼືອຄະ”

“ອຸ້ ! ເຮືອງຕາກນ່າ ໄນມີອະໄໝທຽກ” ແກຫວ່າເວາະແບບຝື່ນໆ

“ເຮືອງຕາກອະໄຄລ່ະຄຸງ ໃຫ້ລອງເລີ່ມໃຫ້ມອຸ່ນບັງທີ່ເປົ່າລືກຕະໜາ ໄທ້ແກພົດອອກມາ

“ກີ...” ແກລາກເສີຍງາວ “ລຸ່ມແຕ່ພູດເລີ່ນໆ ກັບພຍາບາລນ່າ ພອດີເກາ ມາຈີດຍາໃຫ້ ກີເລີຍພູດວ່າຂ່າຍຈີດຍາໃຫ້ຕາຍທີ່ເຄືອ ພອເຂາຄານວ່າທ່ານໄມ່ອາກຕາຍ ລຸ່ມກົບອກວ່າພູດເລີ່ນໆ ໄນມີອະໄໝ”

ພູດຈົບແກກີເງື່ອບ້າຍໃຫຍ່ ກ່ອນທີ່ຈະດອນຫາຍໃຈຢາວເລ້ວທັນມາ ດາມຈັນວ່າ ອຍກາພັງນິທານສັກເຮືອງໄໝ ເນື່ອຈັນຮັບຄໍາ ແກຈຶ່ງເຮີ່ມດັນເລ່າວ່າ

“ນິທານເຮືອງນີ້ມີຕາແກ່ຄົນທີ່ນີ້”

“ແກເປັນຄນເນື້ໂຣຄ ເດື່ອວັດເປົ່າລືກຕະໜາ ເດື່ອວັດເປົ່າລືກຕະໜາ ແລ້ວ ສົມບັດືອງແກກົງທຽດ ຕັວແກກົງທຽດກວ່າມໝາຍ ລູກຫານກີໄໝສັນໃຈ ເວລາເຈັບປ່າຍຈະໄຫວ່ວາລຸ່ມໆ ໄທ້ພາໄປຫາມອ ລຸ່ມໆ ກົບອກວ່າງານຍຸ່ງ ຕັວແກ ເອງກົງລົວວ່າຈະເປັນກວະຂອງລຸ່ມໆ ທຳໄທເກາເສີ່ງການ”

“ແລ້ວແກແກໄໄປໝູ້ຫາຍັງໄກຄະ” ຈັນຄາມຂຶ້ນ

“ก็ทำอะไรไม่ได้ นอกจากต้องช่วยเหลือตัวเองไป ตามาก่อนนี้แก่กัน เหมือนลุง ขับรถเครื่องไปหาหนอเองก็ได้ จะกว่าจะไม่ไหว นอนตายที่บ้านเมื่อไหร่ก็หมดเรื่อง”

แก้มแห้งๆ พลงมองออกไปนอกบ้านด้วยสายตาไร้จุดหมาย ความร้าวราบน้ำขึ้นในดวงหน้าและเวราตา

นิทานเรื่องนี้ทำให้ความเสียบหินน่าอึดอัดเข้าปากคุณบรรยายการโดยรอบอีกครั้ง ฉันไม่คิดว่าตนควรกล่าวอะไรต่อ เพราะลุงมานพแก่ได้ระบายออกในสิ่งที่แกอย่างพูดมาพอสมควรแล้ว หากถามอะไรต่อในตอนนี้อาจทำให้แกเครียดยิ่งขึ้นได้ จึงขอตัวลากลับ แต่ก็ไม่ลืมที่จะบอกแกให้พักผ่อนมากๆ และกินยาตามที่แพทย์สั่ง

“ถ้าลุงอยาจจะคุยกับหมวดหรือเจ้าหน้าที่อนามัยคนอื่นก็บอกได้นะคะ ทุกคนพร้อมที่จะคุยกับลุงเสมอ”

แกเพียงพักหน้ารับโดยไม่กล่าวคำ

เมื่อกลับถึงสถานีอนามัย ฉันได้เล่า “นิทาน” ของลุงมานพให้เพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ พัง และได้ข้อสรุปกันว่า อาการป่วยเรื้อรังของแกรรวมกับการที่ไม่ค่อยได้รับความสนใจจากลูกๆ มากนัก ได้ทำให้แกเกิดความน้อยใจ ส่งผลให้อยู่ในความทอดหู่อยู่ตลอดเวลา

ในที่สุด เมื่อพ่อนองค์ทราบเรื่องราวนี้จากทางโทรศัพท์ เออกก์เสนอแนะว่า

“เอกสารย่างนี้มี พัชช่วยนัดลูกๆ ของแกมาให้พิหน่ายอสิ ซึ่งกันมะรืน กได้ พี่จะค่อยๆ คุยกับลูกๆ ของแกเองว่าจะช่วยแกยังไงดี”

ฉันรับคำ บางทีมันอาจจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด ณ เวลานี้ก็ได้

ร่างข้าวເຂົ້າວັຈີໃນຖຸນພລິ້ວສ່ວເລັນກັບສາຍລມ ອີກໄມ່ນານສີເຂົ້າວສດ

นี่จะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีทองอร่ามก่อนที่หวานจะค่อยๆ เก็บเกี่ยวนั้นเพื่อเลี้ยงชีวิตต่อไป

ฉันเริ่มต้นที่น้ำรีระ ลูกชายคนโตของลุงมานพที่แต่งงานและย้ายมาอยู่ที่บ้านภรรยาในอีกหมู่บ้านหนึ่งซึ่งไม่ไกลกันนัก อาชีพหลักของเขาก็คือทำนา แต่ยามว่างก็รับงานก่อสร้างและงานปูนต่างๆ ไปด้วย

ขณะที่ฉันไปถึง น้ำรีระกำลังเตรียมตัวออกไปทำงานก่อสร้างต่อเติมบ้านให้กับผู้ว่าจ้างรายหนึ่งพอดี

หลังจากแนะนำตัวว่าเป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยหลักชัยและเล่าถึงอาการป่วยของลุงมานพรวมทั้งแจ้งการนัดหมายของพ่อนองค์จากโรงพยาบาลเรื่องการพับถูกๆ ของผู้ป่วยทุกคนแล้ว น้ำรีระก็นิ่งไปครู่หนึ่งเมื่อฉันกำลังชี้ใจว่าคราวทำอย่างไรดี

“จากนี้ง่ายในนามไม่ค่อยยุ่งก็จริงหมวด” ในที่สุดเขาก็เอ่ยขึ้น “แต่ผมรับงานก่อสร้างไว้หลายงาน ยุ่งทุกวันเลย” เขานั่นหน้าไปมองภาระที่นั่งข้างๆ เป็นเชิงปรึกษา ก่อนที่จะกล่าวต่อว่า

“แต่ถ้าໄປได้ผมจะໄປแล้วกัน แล้วจะบอกน้องๆ ทุกคนให้ไปด้วย...บ่ายวันมะรืนที่โรงพยาบาลໄປเมี้ยหมอก”

ฉันมองศรีระ แม้จะรู้สึกได้ว่าน้ำรีระไม่ค่อยเต็มใจไปนัก แต่อย่างน้อยการที่เขารับปากว่าจะบอกน้องๆ ทุกคนที่ทำให้ฉันสนับสนุนมาได้บ้างก่อนที่จะกลับ ฉันไม่เลิ่มที่จะย้ำอีกครั้งว่าอาการป่วยของลุงมานพนั้นต้องการความร่วมมือจากลูกๆ ทุกคนในการรักษาด้วย ดังนั้น การนัดหมายครั้งนี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก

“วันนี้ลูกๆ ของลุงมานพมากันเกือบทุกคนเลย มีแค่ลูกสาวคนเล็กที่ติดธูรະ มาไม่ได้” พ่อนองค์โทรศัพท์มาเล่าให้ฟังในตอนเย็นวันนั้น ช่วยแก้ความสงสัยของฉันที่มีมาตลอดทั้งวันว่า จะมีลูกๆ คนไหนของแกไปตามนัด

บ้าง

“แล้วลูกๆ แก่ว่ายังไงกันบ้างล่ะพี่” ฉันกรอกเสียงตามไปยังปลายสายอีกฝั่ง

“ตอนแรกก็ทำหน้างสัยกันนะ ว่าพี่นั้นมาคุยทำไม แต่พอพี่อธิบายเรื่องอาการป่วยรวมทั้งเรื่องที่ลุงบอกว่าอยากร้ายแล้ว เขาก็พอกำใจนะ” พี่องค์ตอบกลับมา “แต่ก็เลี้ยงพูดกันไปว่าลุงแกเป็นคนคิดมากและขี้ใจน้อยขยี้แล้ว ลูกๆ เองก็งานยุ่ง ไม่ค่อยว่างกัน แต่พวกรู้สึกพี่รู้ว่าลุงแกคิดมากจนถึงขนาดอยากร้าย”

“แล้วเขากำทำยังไงกันต่อล่ะพี่”

“เห็นเขาก็บอกกันว่าจะหมั่นไปคุยแลลุงให้มากขึ้น เวลาป่วยก็จะผลักกันพาไปหาหมอ แต่ถ้าจะให้อยู่ด้วยตลอดก็คงไม่ได้ พี่ก็เข้าใจนะ เพราะเขาก็ต้องทำมาหากินกันด้วย”

“พี่ว่าแค่พวกรู้สึกเกือบทุกคนไปพบพ่อครูก็มีมากแล้วนะคะ อายุเท่านี้ ก็ได้ปรับรู้ว่าตอนนี้ฟ่อของพวกรู้สึกยังไงบ้าง” ฉันเสนอความเห็น

“เราก็คงช่วยเหลือแก่ได้บางเรื่องเท่านั้น ที่เหลือคงต้องให้ครอบครัวเข้าดูแลกันเอง พี่ฝากพื้นที่อยู่ดูๆ ด้วยแล้วกันนะ ว่าที่เดี๋ยคุณๆ กันไปนี่พอกจะช่วยให้อะไรดีขึ้นได้บ้างไหม พี่ฝากด้วยนะ”

ฉันรับปากอย่างไม่ลังเล ตนก็อยากรู้เข่นกันว่าจะเป็นอย่างไรต่อไป

ในช่วงบ่ายของวันหนึ่งในสัปดาห์ลัดมา พี่พรได้มานี้สถานีอนามัยเพื่อรับยา พอเห็นหน้าฉัน ก็เดินยิ้มเข้ามาพลาทางทักษาย่าว่า

“แหม วันก่อนหมоп้าไปทำยังไงเข้าล่ะเนี่ย เดียวนี่ลูกๆ ลุงนานพถึงจะมาหากะเรื่อยๆ เลย”

“ไม่ได้ทำอะไรมากหรอกค่ะ” ฉันยิ้มตอบ “ก็แค่ทำทางช่วยให้พ่อ

กับลูกๆ ได้คุยกันบ้าง”

“ก็ดีนะ ถึงไม่ได้มาทุกวันแต่ก็ดีกว่าเมื่อก่อนเยอะ” พี่พรพูดลงนั่งลงบนเก้าอี้รอรับยา “แต่ก็ไม่รู้เหมือนกันนะหมอก ว่าจะดีอย่างนี้ไปได้อีกนานแค่ไหน กลัวว่านานๆ ไปจะกลับมาเป็นเหมือนเดิมนั่นสิ”

ประโยชน์หลังของพี่พรชวนให้ฉันคิดเหมือนกัน

ฉันสองวันต่อมา หลังจากออกเยี่ยมผู้ป่วยอัมพาตรายหนึ่งเรียบร้อยแล้ว ฉันก็ได้แวะไปเยี่ยมลุงมานพที่บ้านเพื่อสอบถามอาการและพูดคุย แต่ครั้งนี้ไม่พบแก

“ลุงเข้าชีวิตไปหลายที่่อนมัยแน่ เดียวพึงกลับ หมาจะรอค่อนมัยล่ะ” ปากกล่อมตอบ

ฉันจึงขอนั่งรออยู่ที่บ้านในใจคิดว่าดีเหมือนกัน จะได้คุยกับปากกล่อมด้วยเลย

“ตอนนี้ลุงเป็นยังไงบ้างค่ะป้า ยังมีเรื่องไม่สบายใจอะไรมากหรือเปล่า” ฉันเริ่มต้นบทสนทนากับลุง

“จริงๆ มันก็ไม่มีอะไรมากหรือหมอก” ปากกล่อมวางมือจากการปัดกวาดบ้านและเดินมานั่งคุยกับฉัน “ลุงแกเป็นคนขี้ใจน้อย ที่นี่ลูกๆ มันไม่ค่อยว่าง ไม่ค่อยมาเยี่ยม ลุงแกเองก็ขี้โรคอย่างที่หมอบอก เปียไม่เงินแต่ละวัน จะให้ลูกๆ มันมาดูแลแกทุกวันไม่ได้หรอก ป้าเองก็ไม่ค่อยแข็งแรงเท่าไหร่”

“แล้วช่วงนี้ลูกๆ เขากำทำยังไงบ้างล่ะคะป้า”

“ก็ถ้าได้ร่วงก็มาดูแล เห็นเล่าๆ หมอกที่โรงพยาบาลเรียกป่วยกันแล้ว”

ขณะนั้นเอง หูฉันก็แหวะเสียงจักษณ์ที่หน้าบ้าน ก่อนที่จะได้ยินเสียงมันด้อยๆ แล่นเข้าไปจอดที่ใต้ถุน ลักษณะของลุงมานพก็เดินขึ้นเรื่อนมา รอยยิ้มประภูมิขึ้นบนใบหน้าของเขา เมื่อเห็นฉัน ใบหน้าของแกดูสดชื่น

ກວ່າທີ່ຈັນນາພບຄັ້ງທີ່ແລ້ວມາກ

“ສ່ວສົດືກະລຸງ ແທນ! ວັນນີ້ຊື່ໄປເອງເລຍນະຄະ” ຈັນຍົມມື້ວິໄວ້ພ້ອມເຂົ້າຄໍາທັກທາຍ

“ກີດອັນໄປເອງລະໜອ ອຍາກຂັບຮົດເປັນທຳໄມ້ລະ” ແກ້ວເຮົາຕອບ

“ເປັນຂະໄຣລະກະລຸງ ຊຶ່ງໄດ້ໄປທີ່ອັນນັ້ນ”

“ໄປເອຍາແກ້ດັນນານີ່” ແກຟຸດພລາງຍກຖຸງຍາໃນມື້ວິທີ່ຈັນດູ

“ຄວາມໜ້າຄ້າຈະໄປເອຍາເລີກໆ ນ້ອຍໆ ແບນີ້ກີດຝາກໃຫ້ລູກສາວແວໄປເຄົາຕອນກັບຈາກທຳກັນໄດ້ນະຄະ ລຸງຈະໄດ້ໄມ້ຕ້ອງໜີ່ຮັດໄປເອງ ເດືອນຈະເຫັນຢືນຢັນວ່າ ເກົ່າໂຍືອົກ”

ແກ້ມື້ວິທີ່ຈັນແທນຄຳຕອບ ສ່ວນຈັນກີດຝາກຄາມດຶງອາກາຮປ່ວຍອື່ນໆ ຂອງແກ້ໃໝ່ງນີ້

“ມັນກີດຝາຍໆ ແລະໜອ ບາງຄຽກກີດອັນໄປເອງນະ ກລຸ່ມໃຈ ທຳໄມ້ນັນມີແຕ່ໂຮກໆໄມ້ຮູ້ ແຕ່ກີດຝາຍໆໄລ່” ແກດອນຫາຍໃຈ “ຕອນນີ້ຄູກສາວມັນກີດມາຄອຍຄາມທຸກວັນວ່າ ພ່ອເປັນຂະໄຣ ໄນສ່າຍອະໄຣຫຼືເປົ່າ”

“ກົດໆ ນີ້ແລະລຸງ ເຂົ້າດູແລກເກົ່າກວ່າໜອກອີກນະ ເຫັນນັ້ນ ໄນກ່ຽວັນລຸງກົດໆທັນຕາສັດໆຢືນຢັນຕັ້ງເຍຂະ ມີຫຍຸ້ງຮັກໜ້າໄດ້ໄມ້ດີ່ຂາດນີ້ແລຍ”

ແກ້ວເຮົາເບາໆ

ຂະໜາດທີ່ຈັນກຳລັງຈະກັບສັດານີ້ອັນນັ້ນ ພົວກາ ລູກສາວຄນສຸດທ້ອງຂອງລຸງນານພົກເດີນຢືນມານັບບ້ານພອດີ

“ອ້າວ! ພົວກາ ທຳໄມ້ວັນນີ້ກັບເຮົວຈັງ” ຈັນທັກດ້ວຍຄວາມປະຫລາດໃຈເພຣະໜ່ວງນີ້ຍັງໄມ້ດື່ງເວລາທີ່ເຂອງຈະເລີກຈານ

“ພອດີປັດທົບນະໜອ ເລຍຂອລາກລັບນາກ່ອນ” ເຂອງວັນນີ້ໃນມື້ວິ

ລົງກັບພື້ນ “ເນື່ອກີ່ແວ່ເອຍາທີ່ອັນນັ້ນ ເຫັນໜອແຂ້ວບອກວ່າໜອພັ້ນອອກໄປເຍື່ຍມຄນໄຟ້ທີ່ບ້ານ ທີ່ໄຫວໄດ້ ບ້ານພື້ນ໌ເອງ” ເຂອງມື້ເມື່ອພຸດດິງຕອນທ້າຍ

“ແວ່ມາຄຸງກັບລຸງເຂົ້ານີ່ ນີ້ກີດຝາຍຈະກັບພອດີ ພົວກາເດີນໄປສ່ງໜອທີ່ປັກຜອຍທີ່ນອຍສີຄະ ໜອຈາດດົດໄວ້ທີ່ນັ້ນ” ຈັນນີ້ຫາວິທີ່ຈະຄູກກັບພົວກາ ຕາມລຳພັ້ງໄດ້ທັນທີ

“ວັນນີ້ພົວກາໄດ້ປັບປຸງກັບເຈົ້າທີ່ໄຈພຍາບາລັບພື້ໆ ດັນອື່ນຫຼື ເປົ່າປະກາດ” ຈັນຄາມຂະໜາດເດີນໄປຢັງທັນປັກຜອຍດ້ວຍກັນ

“ອ້ອ! ວັນນີ້ໄມ້ໄດ້ປັບປຸງກັບໆ ລາງນາມໄມ້ໄດ້ ແຕ່ພື້ໆ ເບັນດີກົບອກວ່າໄປປັບປຸງເຮືອງພ່ອກັນ ແກົດມາກ ໄນສ່າຍໃຈ ໃຫ້ທຸກຄົນຂ່າຍກັນດູແລ້ນ້ອຍ ອ່າຍ່າ ໃຫ້ແກ່ເຄົ່າງົດ”

“ແລ້ວພົວກາວ່າຍັງໄກຕະເຮືອນີ້”

“ພົກຄອຍດູແລກອູ່ນີ້ ສ່ວນພື້ນອື່ນໆ ກົມບ້ານ ດ້ວຍກົມໂທຮູ້ຄອຍ ໂກງ່າຍກັບແກອ່ງໆ ກລຸ່ມແກົດມາກ” ເຂອງອືບາຍ “ຕອນນີ້ແກກດູ້ຂັ້ນເຍອະແລ້ວ ແຕ່ກີດຝາຍຫ່າຍກັນຄາມແກບ່ອຍໆ ເພຣະແກ້ໄມ້ຄ່ອຍບອກຂະໄວ”

“ແທນ ພົກຄອຍກົມໂທຮູ້ໃຫ້ລູກເຂົາໃຈບ້ານລະ່ນ່າ” ຈັນກະເຫົາພລາງເຂົ້າມື້ວິໄປຈັບແນນພົວກາ

“ພົກເຂົາໃຈນະໜອ ອຍາກຈະທຳ ແຕ່ບ້ານທີ່ຢູ່ ຈົນລືມບ້ານ”

ໜັງຈາກວັນນີ້ຈັນກົມໂທຮູ້ຕິດຕາມຢ່າງຄວາມອົງຄວບຄົວລຸ່ມມານພອຍ່າ ເສນອ ດູ້ເໝື່ອນວ່າ ເນື່ອລຸ່ມໆ ເຂາໃຈໄສ່ແກ ຄວາມສຸຂນໃນຫຼາຍຂອງໜ້າຢາກົກ ປຽກງົງຊັ້ນທຸກທີ ໄນມີການຕັດພົບຍ່າງນ້ອຍໃຈອັກຕ່ອໄປ ມີແຕ່ເສີຍທ້າວເຮັດ ເລັນຫວ້າຍ່າງມີຄວາມສຸຂ ແລະທຸກຍ່າງຍິ່ງດື່ນໃນປົກລັງຈາກທີ່ພົວກາອອກຈາກ ຈົນເພື່ອໃຫ້ເວລາກັບກາຮູ້ແລກນາກຢືນ

...ເພຣະໂຮຄ້າຍທີ່ກ່ອງວັນລຸ່ມມານພື້ນນີ້ໄດ້ມີເພີຍງໂຮຄຫອບທີ່ຈັນແລະ

ຄອມະພເທຍ໌ທີ່ຈິງພຍາບາລພຍາຍານຮັກໜ້າກັນອູ້ໆເຖິ່ນນັ້ນ ທາກແຕ່ຍັງມີ “ໄຟໄຈ”
ທີ່ຮ້າຍແຮງກວ່າແລະໄມ່ມີຍາແນນໃດຂອງການພັດທະນີແພນປັຈຊຸບັນຈະຮັກໜ້າໄດ້

ມີເພີ່ມສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກກວ່າ “ຄວາມຮັກ” ແລະ “ຄວາມເຂົາໃຈ” ຈາກຄນໃນ
ຄຣອບຄຣວາເຖິ່ນນັ້ນ ທີ່ເປັນເສນີອນຍາວິເສເປ່ງ໌ຈະບຣຣເທາໂຣຄຣ້າຍໃຫ້ຄລາຍລົງ ແລະ
ທຳໃຫ້ຈົວັດຈານມີແຕ່ຄວາມແຈ່ມໄສເສນີອນຍັນກັບສູວັຍທຸນ່ມອີກຄັ້ງໄດ້

ຕາມເດືອນຮວງ

ວຽກພຣ. ກຽບທອງ
ສຕາනີ້ອນຫຼັກສົດທຳບໍລວງເຈັນ
ຈັງນັດຮາຫນິ້ງ

ແສງ

ແດດສ່ອງລອດຜ່ານຮະຫວ່າງໄປໄນ້ລົງມາຍັງໂຄນດັນຕະແບກຂະນະທີ່ຈັນຈອດຮອຈັກຮຍານຍົນຕ່າງໆ ມີເອີ້ມໄປຫຍົບຄຸປຣນີ້ທີ່ຈຳເປັນດັ່ງໆ ໃນຕະກວ້າຂ້າງໜ້າ ດວກໃຫ້ເຈີ່ມແລ້ນເຂົ້າຈູ້ໂຈມກະເພາະ ເວລາຄລ້ອຍປ່າຍແລ້ວ ແຕ່ຍັງໄມ້ມີອະໄວຕົດລຶ່ງທ້ອນນັບຈາກນີ້ອ້າເຂົ້າ ...ເຂາເດູວະ ພັນເສົ້າຈາກໝູ່ບ້ານນີ້ ແລ້ວຄ່ອຍກິນົກໄດ້

ໝູ່ບ້ານທ່ອຄວາຍ ເປັນໜຶ່ງໃນຫລາຍໆ ແລ້ວຄ່ອຍກິນົກຄອງຕາດຕະລັນເຄີຍມາເຢືນໝູ່ບ້ານແທ່ນີ້ເປັນຄັ້ງແຮງເມື່ອເກືອບຍືສິບປິມາແລ້ວ ຕອນທີ່ຍັງເປິ່ນທຳກຳນີ້ທີ່ສຕານີ້ອນນັມຍັງເຍັນ ແນ່ນອນວ່າ ກາຣມາເຢືນໃນຄັ້ງນີ້ ຫລາຍສິ່ງຫລາຍຍ່າງຮອບຕ້າຍ່ອມເປີ່ຍືນແປ່ງໄປ ແມ່ກະຮ່າທັງດ້ວຍອັນເຈັນທີ່ມີໃໝ່ “ເດືອນໃໝ່” ອີກແລ້ວ

ກາຣມາໃນຄຣາວນີ້ເປັນສ່ວນທີ່ນີ້ຂອງກາຣປົງຕິຈານເກີຍວັກບໍາກາຣຮັກຊາພຍາບາດ ກາຣສົງເສົມສຸນພາພ ການອນນັມຍັມແລ້ວເຕີກ ການຄວບຄຸມໂຄຣຕິດຕ່ອງການສໍາຮາງບ້ານ ປະໜາກອງ ຮາມຄົງກາຮົາທີ່ໝູ່ບ້ານຂອງໝູ່ທີ່ 2 ດົງໝູ່ທີ່ 8 ຂອງຕຳບລວງເຍັນ ສື່ງອູ້ງກາຍໄດ້ການຮັບຜິດຂອບຂອງລັນ

“ທ່ອຄວາຍ” ອາຈາເປັນໜີ້ທີ່ຂວານໃຫ້ຜູ້ທີ່ພັ້ນສັງສົງດີ່ນີ້ມາຂອງມັນ ຈັນເອງ

ก็เคยเป็นคนหนึ่งที่เคยนึกสงสัยเข่นกัน แต่จากการสอบถามผู้รู้และคนรุ่นเก่าที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้ทำให้ทราบว่าเนื่อง เพราะสมัยก่อนมีโรงฆ่าสัตว์ที่มีรัว คaway หมู และมีท่อระบายน้ำทิ้งลงในคลองตากต ขนาดของท่อใหญ่โตมาก ชาวบ้านจึงเปรียบเทียบขนาดของท่อที่ใหญ่นี้ว่า “ห่อคaway” บังก์ว่าสมัยก่อนคนในละแวกนี้มีการเลี้ยงวัว คaway เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจะจูงวัว คaway เดินผ่านร่องน้ำ ท่อน้ำ ไปเลี้ยงตามทุ่งนา แม้จะยังไม่ทราบว่าเรื่องใดมีความถูกต้องมากกว่ากันแน แต่อย่างน้อยก็รู้ว่า หมู่บ้านนี้เกี่ยวพันกับทั้ง “ห่อ” และก็ “คaway” ตามที่อ

สายลมยามบ่ายพัดแผ่มาจากทิศตะวันตก ก่อให้เกิดเสียงเกรียวกราวของใบไม้แห่นบนดีที่เสียดสีกัน ฉันหอบผ้าเช็ดหัวมาชั้นหนึ่งที่บริเวณหน้าบาน พลันสายตาเหลือบไปเห็นบ้านเก่าๆ โกรມๆ ที่คุ้นตาหลังหนึ่ง บ้านหลังนี้ได้กระตุนความทรงจำเมื่อครั้งที่มาเยือนหมู่บ้านนี้เป็นครั้งแรก เพียงแต่บ้านในความทรงจำของฉัน ไม่แคลดูรุดโกรມขนาดนี้

ครั้นนั้น ทางเข้าบ้านเป็นถนนเรียบ กว้างจนถึงขนาดที่รถสองคันแล่นสวนกันได้อย่างไม่ลำบาก ริมทางเข้าบ้านทั้งสองฝั่งที่เต็มไปด้วยแมกไม้นานาพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นไม้ดอก เก่า จำปา จำปี หรือไม้ผลอย่าง ขนุน มะม่วง และชนพุ กระჯัดกระชาดอยู่ภายในบริเวณบ้าน ทำให้บ้านหลังนี้ดูร่มรื่น และเป็นธรรมชาติ ฉันยังจำได้ว่าตัวบ้านเป็นบ้านไม้ต่ำสูง สร้างจากไม้เนื้อแข็งอย่างดี หลังคามุงกระเบื้อง และใต้ถุนของบ้านหลังนั้นเต็มไปด้วยวัวหลายสิบตัว

แต่สภาพปัจจุบันที่ปรากฏต่อสายตาของฉันในตอนนี้นั้น แทบจะทำลายภาพที่เคยนึกแน่ในความทรงจำให้แตกสลายไปเลยที่เดียว แมกไม้ที่เคยเป็นระเบียงเรียนร้อยกลับกลายเป็นป่ารกช้ำ เต็มไปด้วยหญ้าเจ้าซูมายราพ และต้นหญ้านานาพันธุ์ขึ้นแทนที่บปกลุ่มทางเข้าบ้าน ฉันค่อยๆ ก้าวเท้าผ่านรากพืชหนาทึบเหล่านั้นด้วยความยากลำบากมองสภาพของตัวบ้าน

อย่างไม่เชื่อสายตา ไม่น้อแจ้งที่เคยปกป้องภัยในบ้านราวกับจะไม่มีอะไรทำลายมันได้ กล้ายเป็นไม้ที่เก่าผุพัง มีช่องให้แสงแดดส่องผ่านทะลุได้โดยง่าย กระเบื้องที่เคยคุ้มครองส่วนบนของบ้านกลับเป็นเพียงแค่สังกะสีที่ขึ้นสนิมขึ้นบันไดอยู่ในสภาพทรุดโทรมเสียจนต้องมีบันไดไม้ไผ่พาดทับอีกทีหนึ่ง ฉันหันหลังไปมองทางเข้าบ้าน ทบทวนความทรงจำอีกครั้ง แต่ในสำนึกตอกย้ำว่าเป็นที่นี่ไม่ผิดแน่ บ้านที่ฉันเคยมาเมื่อหลายปีก่อน

“ลุงวิน” ฉันส่งเสียงเรียก “ลุงวิน...ป้ามี...ป้ามา...อยู่ใหม่” ฉันเอ่ยชื่อ ๓ พี่น้องที่ฉันจำได้ว่าเป็นเจ้าของบ้าน แต่รากบ้านเลียงของฉันถูกกลืนเข้าไปในบรรยาศาสตน์จะมีน้ำนั้น ไม่มีเสียงใดๆ ตอบกลับมา จึงได้แต่ภาวนาด้วยใจอุตุนิสัยที่เหลืออยู่เพียงแค่ผู้หลังเก่าๆ สิ่งที่หายใจหายใจอยู่บนมุ้งหลังสิบตัว ดังไปไม่ไกลนักเสื้อผ้าเก่าๆ แหวนเรืองเป็นแฉกอยู่ ฉันเห็นเหมือนมีร่างของชายชาวเป็นเงาต่ำคุ้มอยู่ภายใต้ตัวบ้าน จึงตัดสินใจเรียกอีกครั้งหนึ่ง

“ลุงวิน”

“อยู่”

เสียงตอบวิ่งได้ดังมาจากในตัวบ้าน แต่กลับมาจากเงาตะคุ่มภายในมุ้งชีซึ่งค่อยๆ ขยายเหมือนเพิ่งรู้สึกตัวตื่น มือหยาบกร้านที่เต็มไปด้วยรอยปูดโปมนของเส้นเลือดและเส้นเอ็นค่อยๆ ตอบมุ้งอุกมา ภาพที่ปรากฏตรงหน้าคือร่างของชายชาวที่ดูรุดโกรมไม่ต่างจากตัวบ้านนั้นเหยียดขาอยู่บนเครื่อง

“ลุงวินจริงๆ ด้วย” ฉันนึกในใจพลาวยกมือไหว้พร้อมทั้งแนะนำตัว ลุงวินรับไหว้ พลายกล่าวเชือเชิญให้ฉันนั่งลง แกยังจำฉันได้ เพราะบ้านแกไม่มีหม้อเข้ามาบ่อยนัก ฉันยิ่มพลาสงสัยถึงสาเหตุที่ทำให้ชีวิตของลุงเปลี่ยนไปจากเดิมขนาดนี้ ลุงวินนั่งตีกีตรองอยู่คู่รู้หนึ่ง จึงค่อยๆ ลุกขึ้น เส้นเครื่อผ่านริมฝีปากที่แห้งแตกถึงร่องราชรังหลังของแก

ลุงวินเป็นคนบ้านวัดหลวงแห่งนี้โดยกำเนิด พ่อของลุงรับราชการในกรมทางหลวงกินเงินเดือนถึงเดือนละ 25 บาท ซึ่งนับว่ามากพอสมควร ในสมัยนั้น ส่วนแม่ของลุงก็ข่ายทำนา ทำสวน เลี้ยงวัว และเลี้ยงหมู ในตอนนั้นที่นาและสวนยังเป็นของตัวเองทั้งหมด จึงนับได้ว่าเป็นครอบครัวที่มีฐานะดีที่เดียว ลุงมีพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน 3 คน คนโตและคนรองเป็นผู้หญิง คือป้ามีและป้ามา ทั้งสองคนไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ เพราะพ่อแม่ของลุงเห็นว่าลูกผู้หญิงไม่จำเป็นต้องให้ความรู้ เดียว ก็แต่งงานมีสามีเลี้ยงดู ที่สาวทั้งสองคนจึงมีหน้าที่ช่วยแม่ทำงานบ้าน เลี้ยงหมู เลี้ยงวัว ทำนา และทำสวน

ส่วนตัวลุงนั้นเป็นลูกคนสุดท้อง และเป็นลูกคนหัวแก้วหัวแหวนของพ่อแม่ ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีและถูกตามใจมาตั้งแต่เล็ก อย่างไรก็ได้ ดังใจ พอยาวยิ่งเข้าโรงเรียนได้ ฟังก์ส่งให้ไปเรียนที่โรงเรียนวัดหลวง จนกระทั่งจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และส่งเรียนหนังสือต่ออีกับหลวงтарอดทวัดหลวง

“...จน polym อายุได้ 13 ก็ต้องกลับมาอยู่บ้านอีกครั้ง เพราะพ่อเสียชีวิตลงโดยมีอาการไอมาก มีเลือดออกสดๆ จน polym ฯ ทุกวัน สมัยนั้น เรียกว่าเป็นโรคฝีในปอด ผูกโดยต้องกลับมาทำหน้าที่เป็นผู้นำให้ครอบครัว เพราะเป็นผู้ชายคนเดียวในบ้าน”

แกบอกผ้าขาวม้าໄล่แมลงที่มาตอมตัวแกและฉัน เสียง หวี หวี บินวนอยู่ข้าครุ ก่อนที่มันจะไปจับที่มุ้งเหมือนเดิม

“ตอนนั้น polym เองก็ห้อเหมือนกันนะ ก่อนหน้านี้ไม่เคยทำงานหนักขนาดนี้เลย ผูกต้องดื่นนอนดังแต่ตี 5 หาอาหารให้หมู เสร็จแล้วต้องต้อนวัวไปเลี้ยงในทุ่งนา ต้องเดินเป็นระยะทางหลายกิโลต่อวันทุกวัน เพื่อให้วัวออกไก่กินหญ้าตามชายทุ่ง ของที่เขาไปด้วยก็มีแค่ยามใบหนึ่ง ข้างในมีข้าว กับน้ำดื่ม แล้วก็มีหนังสติ๊กับลูกหินเอาไว้ป้องกันตัว พอดีก้เย็นก็ต้องเอาวัวเข้าคอก เป็นอย่างนี้ทุกวัน”

ลุงวินมีเพื่อนสนิทอยู่คุณหนึ่ง ชื่อลุงนาท เคยมีอาชีพเป็นคนขับรถสิบล้อ แต่ปัจจุบันกลายเป็นคนพิการ ขาขวาท่อถนนขาดเนื่องจากประสบอุบัติเหตุขับรถสิบล้อชนกับเสาไฟฟ้า เวลาไปไหนต่อไหนต้องนั่งรถโยก โดยได้รับความช่วยเหลือจากการประชารังส์เคราะห์

แม้ตามอายุแล้ว ลุงนาทจะเป็นรุ่นน้องลุงวิน แต่ทั้งสองคนก็เป็นเพื่อนรู้ใจกันมาตั้งแต่วัยเด็ก ครอบครัวของทั้งสองก็สนใจสนมกันมาตั้งแต่รุ่นพ่อ เพราะสมัยก่อนพ่อแม่ของลุงนาทได้เข้าที่นา ที่สวน ของครอบครัวของลุงวิน ปัจจุบันลุงนาทมีภรรยาชื่อป้าพร มีลูกด้วยกันห้าคน 4 คน

เมื่อเล่าถึงตรงนี้ สายตาของลุงเหมือนมองไปยังที่ไกลๆ ราวกับความทรงจำครั้งเก่าๆ ผุดขึ้นจากป่าราขั้วตระหง่าน

สมัยที่ห้องคุยเป็นหนุ่มรุ่นกระหง ลุงนาทได้ชวนลุงวินไปเที่ยวงานประจำปีที่ดอนทราย โพธาราม และที่นั่นเอง เป็นที่ที่ทำให้ลุงวินในวัยหนุ่มพบกับสิ่งที่เรียกว่า “ความรัก” เป็นครั้งแรกกับผู้หญิงที่ชื่อ “ติ่ม” ซึ่งเป็นคนในละแวกนั้น

ติ่มเป็นสาวร่างสูงโปร่ง ผิวขาว ดวงตาคมโต ขนตางอนยาว ผิวนิ่มนวลเนียน ทั้งหนุ่มบ้านเดียว กันและต่างบ้านต่างก็หมายปอง ลุงวินจึงต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการเข้าชนะใจสาวติ่มคนนี้ หลังจากไปมาหาสู่ตลอด 1 ปี ดูเหมือนความพยายามของลุงวินก็สัมฤทธิ์ผล เหตุการณ์น่าจะจบลงด้วยดีเมื่อลุงได้ให้ผู้ใหญ่มาสูญเสีย พร้อมทั้งหาดูษ์แต่งงาน แต่กลับไม่เป็นเช่นนั้น ก่อนแต่งงานเพียงไม่กี่วัน สาวติ่มก็ได้หนีตามหนุ่มบ้านอื่นไป ทิ้งให้ลุงวินจมอยู่กับความเสียใจและอันตราย

หลังจากนั้นแกจึงเข้าแต่เที่ยวเตร่ ไม่สนใจงานบ้านงานอีก จนกระทั่งมาพบรักเป็นหนึ่งที่สองที่ดอนทรายเหมือนเดิม ครัววันกับสาวที่ชื่อต่าย แม่จะไม่สายเท่าติ่ม แต่ก็นับว่าเป็นสาวงามที่มีเสน่ห์คนหนึ่งเป็นกัน ลุงวินแทนจะตกหลุมรักต่ำตี้ดังแต่แรกเห็นทันที และได้ไปมาหาสูกันเป็นเวลา 2 ปี จึง

ให้ผู้ใหญ่มาสู่ขอ แล้วขับไปอยู่กับต่ายที่โพธาราม

“ไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับผม เหมือนผมถูกแก้ลัง ผมแต่งงานอยู่กิน กับเขามาประมาณหนึ่งปี ก็มารู้จากคนในละแวกบ้านที่เลือกันว่าเขามีสามีอยู่ แล้ว และยังอยู่ด้วยกันด้วย ผูกพันไปเด็นตาม เขายอมรับว่าเป็นเรื่องจริง แต่ผูกไม่รู้จะทำยังไง ตอนนั้นผมรักเขามาก”

ดังนั้น ลุงวินจึงทนอยู่กับป้าต่ายในสภาพดังกล่าวต่อไปจนมีลูกด้วย กันถึง 4 คน โดยทั่งนั้นลุงมีอาชีพรับจ้างทำงานก่อสร้างทั่วไป ส่วนต่ายเป็นแม่บ้าน

“ตลอดเวลาที่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน มีแต่เรื่องทะเลาะเบาะแว้ง ผมไม่มีความสุขเลย เขาจะคายหาเรื่องด่าทออยู่ตลอด พอดีเงินไม่พอใช้มาก็ให้ผม นำเงินและทรัพย์สินทางบ้านเดินมาใช้จ่าย”

ฉันนึกตะขิดตะขวางใจที่จะถามเรื่องครอบครัวแก่อ่อ ขณะที่จะเปลี่ยน เรื่องคุย แกกลับเล่าต่อว่า

“ผมมาถึงที่สุดก็ตอนที่เขาด่าถึงพ่อแม่ผม ตอนนั้นผมเพิ่งเสีย ลูกสาวคนเล็กไปด้วย...ถูกหมาบ้านกัดน้ำเหลือง...ก็เลยตัดสินใจยกกลับมา อยู่บ้านเดิม มากอยู่กับครอบครัวพี่สาว”

“แล้วลูกๆ ลุงจะจะ”

เสียงถอนหายใจของลุงวินดังขึ้น พร้อมกับกล่าวเสียงแห่งร้าวว่า

“อยู่ท่างโน้นหมด เขาไม่ให้กลับมาอยู่กับลุงเลยแม้แต่นิดเดียว”

ลมหายใจพัดบรรเทาความร้อนที่จับอยู่บนผิวหนังของฉันและลุง วินได้ข้าวคราว ฉันมองร่างที่อยู่ตรงหน้าด้วยความเห็นใจ ความทุกข์ระทมดู เหมือนจะกัดกร่อนร่างกายและจิตใจของแก่ไปทีละน้อย

ฉันตัดสินใจที่จะเปลี่ยนหัวข้อการสนทนา จึงเอ่ยปากถึงพี่สาวทั้ง

สองคนของลุง แกจึงเล่าให้ฟังว่า พี่สาวคนโตคือป้ามี ได้แต่งงานกับนายตา มีบุตรด้วยกันสองคน คนโตเป็นหลูปิงชื่อนางแสง พ่อเรียนจบประถมศึกษาปีที่ 4 ก็ได้ออกจากโรงเรียนมาช่วยป้ามีทำงานที่บ้าน จนเมื่ออายุประมาณ 16 ปี จึงแต่งงานไปอยู่กับสามีที่กรุงเทพมหานคร และแทบจะไม่ได้กลับมาที่บ้าน วัดหลวงนี้อีก ส่วนลูกคนที่สองชื่อนายเสมอเป็นเด็กที่ถูกตามใจมาตั้งแต่เล็ก เรียนหนังสือได้แค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก็ไม่ยอมเรียนต่อ ชอบเล่นการพนัน ตีไก่ชน ดื่มสุรา เกเรหาเรื่องทะเลาะกับชาวบ้านเป็นประจำ ชอบลักเล็ก ขโมยน้อย และเสพยาบ้า ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ชาวบ้านไม่ยำากสูงสิงกับครอบครัวนี้

ส่วนพี่สาวคนที่สอง คือป้ามาได้แต่งงานกับนายอินทร์ มีบุตรด้วย กันหนึ่งคนชื่อนายเสก มีอายุอ่อนกว่านายเสมอ แต่ลักษณะนิสัยคล้ายกัน รากับเป็นฝาแฝด เรียนหนังสือได้แค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก็ไม่ยอมเรียน ต่อ ไปไหนด้วยกันกับพี่เสมอตลอด เล่นการพนัน ตีไก่ ดื่มสุรา เสพยาบ้า หา เรื่องทะเลาะวิวาทกับชาวบ้านเป็นประจำ

เมื่อครั้งที่ลุงวินอยู่กับครอบครัวของพี่สาวทั้งสอง และได้ ช่วยกันทำงาน ทำสวน เลี้ยงวัวนั้น เจ้าหลานชายทั้งสองไม่เคยช่วยงานเลย ได้แต่แบบมืออ่อนใช้ตลอด ทำให้รายได้ไม่พอ กับรายจ่ายในบ้าน น่าจะจาก นี้ทั้งสองยังนำทรัพย์สมบัติที่มีอยู่ดังแต่รุ่นพ่อ แม่ ของลุงไปขายอีกด้วย

ฉันเหลือวัดสภาพรอบกาย นอกจากลุงวินแล้วไม่มีรองรอยของ บุคคลอื่นอยู่ในบริเวณนี้ จึงเอ่ยถามขึ้นว่า

“แล้วป้ามีกับป้ามาไม่อยู่หรือจะ”

แกก้มหน้ามองพื้น นิ่งอยู่ครู่หนึ่ง จึงค่อยๆ ตอบกลับมาว่า

“ตายหมดแล้ว”

“เป็นอะไรตายล่ะลุง” ฉันอุทานด้วยความตกใจในคำตอบ

“เห็นหมอกขาวว่าเป็นฝืนปอด ก็ไอตลอด ผอมโซจนแทบจำไม่ได้”

“ทั้งสองคนเลยหรือลุง” ฉันถามด้วยความเป็นห่วง ใจนึกถึงอาการไข้ของลุงอีกครั้ง

แก้ได้แต่คงศรีษะร้อน ร่างขาวของแกรุ่นเหมือนจะอ่อนล้าลงไปอีก ฉันรู้สึกสะทักสะท้อนใจเมื่อเห็นแก่ที่มีบุตรหลานหลายคนกลับต้องมาจังอย่างโดยเดียวบนเครื่องบินนี้

จากการตายของพี่สาวทั้งสองคน ทำให้ลุงวินต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว เจ้าหลานชายทั้งสองคือเสมอ กับ เสก ไม่ได้มารู้ด้วย เว้นเสียแต่ว่าวันไหนไม่มีเงินจึงค่อยกลับบ้านมากินกับลุงอีก เนื่องจากทั้งสองไม่มีรายได้ เพราะไม่ได้ทำงานอะไร และรายได้ของลุงวินก็ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายของครอบครัว แก่จึงต้องไปเขื้อข้าวสารและอาหารต่างๆ ตามร้านค้าในหมู่บ้าน ในช่วงแรกยังสามารถหาเงินมาชำระบหนี้ได้บ้าง แต่พอนานวันเข้าลุงก็ติดหนี้เขามากขึ้น และไม่สามารถใช้คืนได้ รวมถึงการกระทำการของหลานชายทั้งสองที่เที่ยวไปทางเรือทะเลวิเศษทั้งกับชาวบ้านและร้านค้าอยู่เนื่องๆ ก็เลยไม่มีร้านใดให้ลุงเชื้ออีก

แก้ต้องเดินไปเขื้อข้าวสารและอาหารจากร้านค้าที่แยกบางแพ ซึ่งห่างจากบ้านไปร่วมหนึ่งกิโลเมตร หากวันไหนไม่สบายหรือเดินไปไม่ไหว ก็ต้องอดอาหารไป

“ลุงฯ และป้าแก้วเคยมาหาลุงที่บ้านวัดหลวงบ้างไหม” ฉันถามถึงครอบครัวเดิมของลุง

“ลุงฯ เคยมาเยี่ยมอยู่สองสามครั้ง แต่ป้าแก้วไม่เคยมาเลย” น้ำตาที่คลอเบ้าอยู่ตกลอดเริ่มล้นออกมายากดึงตาของแก ฉันรู้สึกสงสารจับใจเมื่อรับรู้เรื่องราวชีวิตของยายชาที่อยู่ตรงหน้า

เรื่องร้ายๆ ยังไม่สิ้นสุดสำหรับชีวิตของลุงวิน ยามดึกสังข์ของเมื่อ

สองปีก่อน วันนับสิบตัวที่เป็นสมบัติขึ้นสุดท้ายที่เหลืออยู่ได้ถูกโน้มไปหมดสิ้น ในตอนนั้นแม้แกจะเห็นเหตุการณ์ แต่ก็ไม่กล้าถูกขึ้นหรือตะโกนขอให้ใครช่วยเหลือ ได้แต่สร้างทำเป็นหลับเพราะกลัวถูกทำร้าย ถึงอย่างนั้นก็ตามประโยชน์ที่แกจะไม่มีวันลืมคือประโยชน์ที่หนึ่งในกลุ่มจรอ่ยขึ้นว่า “แกหลับแล้ววิวิ” แกจำได้อวย่างแน่นัด...มันเป็นสีียงของเสก... หลานชายคนเล็กของแก... ทำไม่พากมันถึงทำกับแกอย่างนี้ ก่อนหน้านี้พากมันก็อาหานและบ้านของแกไปจำนำกับคนจากกรุงเทพฯ แล้วมันก็ไม่เคยส่งดอกส่งเงินตันแม้สักครั้งเดียวจนบ้านและที่นาต้องถูกยึด แล้วนี่ยังจะต้อนวัวแกไปอีก แกได้แต่นอนนิ่งด้วยความดับແดันใจ พึงเสียงพากมันพรากระบกขึ้นสุดท้ายไปจากแก

นับจากวันนั้น ลุงวินก็ไม่ได้พบหน้าหลานชายทั้งสองอีกเลย มาธูรีฯ อีกครั้งเมื่อลุงนาทมาบอกว่าทั้งสองคนถูกจับอยู่ที่เรือนจำกลางราชบุรี เมื่อจากทำการทำความเดือดร้อนให้ชาวบ้านและยังเสพยาบ้าอีกด้วย

“ก็สองสารมัน แต่ก็ไม่รู้จะช่วยมันอย่างไร เพราะมันทำตัวของมันเอง ลำพังชีวิตของลุงเองยังเอาตัวแทบไม่รอดอยู่แล้ว แต่บ้างครั้งก็นึกว่าดี เมื่อนักนั่น... จะได้หลานจำกันบ้าง พากมันเองก็ทำให้ลุงไม่มีกินและไม่ทิ้งอยู่อาศัยในทุกวันนี้”

ลุงเล่าพลางถอนหายใจเอือกใหญ่ น้ำตาแห้งเทือดไปแล้ว แต่ดวงตาซึ่งคงทอเรเวศร้าหมองอยู่

“ตอนนี้ก็ถูกยึดไปหมดแล้ว ดีที่ทางเจ้าของที่รับจำนำอยังใจดี ให้อาศัยอยู่ได้จนกว่าจะตายโดยไม่คิดค่าเช่าหรือดอกเบี้ย”

“แล้วตอนนี้ลุงอยู่กินยังไงนะ”

แกเล่าว่าเมื่อสองสามปีก่อน ทางราชการได้ให้ผู้ใหญ่บ้านออกสำรวจและข่าวyleo คนยกไว้และผู้สูงอายุ ซึ่งลุงวินได้รับเงินข่าวyleo

ເດືອນລະ 300 ນາທ ແມ່ນຈ່າຍເປັນຮາຍງວດໆ ລະ 6 ເດືອນ ຮວມເປັນເງິນ 1,800 ນາທ ທາງຮາຂາກຈະນໍາເງິນເຂົ້າບໍ່ມີອຳນາຄາຮອມສິນ ໂດຍຜູ້ໄຫຼ້ບ້ານຈະພາໄປເບີກເງິນທີ່ອຳນາຄາເປັນປະຈຳ ເຂົ້າງມືນໍ້າໃຈຂ່າຍຈ່າຍຄ່າໄຟແທນລຸງອີກດ້ວຍ

“ເບື້ອງຂົວືຕັ້ງແລຍ ໄນຮູ້ເມື່ອໄຈະໜົມດວເຣ ມົດກຣົມກັນໄປສັກທີ່” ລຸງກລ່າວຕັດພັກໂຟຄະຫະຕາຂອງແກ

“ລຸ່ມຍ່າເພີ່ມທົ່ວແທສີ ຕຽບໃດທີ່ເຮົາຍັງມີລົມຫາຍໃຈຢູ່ກົດຕ້ອງສູກັນຕ່ອໄປ” ຈັນພຍາຍາມພຸດໃຫ້ກຳລັງໃຈ ອຸ້ສຶກອຸ່ນທີ່ນັຍົນຕາ ຕັ້ງໃຈວ່າຈະຫາທາງໜ່າຍໃຫ້ຂົວື ພອງລຸ່ມດີຂຶ້ນໃຫ້ໄດ້

ຫລັງຈາກລັບມາຍັງສຖານີອານັມຍ ຈັນຈຶ່ງປັບປຸງກັບທີ່ມງານ PCU ແລະ ທີ່ມງານເວົບປົບຕິບຂອງໂຮງພຍາບາລບາງແພີ້ງທັນທາງທີ່ຈະຂ່າຍເຫຼືອລຸ່ມງິນນີ້ໄດ້ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄົນໜີ່ເສັນອີ້ນໄປດິດຕ່ອງທີ່ເຈົ້າວາວສ ເພື່ອຂອງອາຫານເຫຼືອຈາກ ທີ່ພະລັນນີ້ຕອນເຂົ້າ ຖຸກຄົນຕ່າງກີເຫັນດ້ວຍ ດັ່ງນັ້ນ ໃນເຈົ້າວັນຕ່ອມາ ຈັນຈຶ່ງພົບ ຕັ້ງເອັນນັ້ນສັນທານອຢູ່ກົດຫລວງພ່ອ ພ້ອມເລົາເຮືອງຂອງລຸ່ມວິນໃຫ້ທ່ານຟັງ

“ໂຍມວິນທີ່ເປັນຫຍາແດ່ອຢູ່ຄຸນເຕີຍວ... ໄນມີຄົນເລີ້ນດຸ... ໄນມີອາຫາກີນ...” ທ່ານນີ້ນີ້ກູ້ຢູ່ຂ້າວຄູ່ ພ້ອມກັບສ່າຍຕີຮັບຮະ

“ເຂ...ໂຍມວິນເຫັນຫນອ ອາຕມານີ້ຫັນນາໄມ່ອອກ”

ໂຄດີທີ່ຄຸກສີ່ຍື່ງຄອຍນັ້ນຮັບໃຫ້ຢູ່ໄກລໆ ເປັນຄົນບ້ານວັດຫລວງເບື່ອກັນ ຈຶ່ງບອກກັບຫລວງພ່ອວ່າ

“ຕາວີນທີ່ຝົມຂາວໆ ທັ້ງຫັນ່າຫລວງພ່ອ ບ້ານອຢູ່ຕຽງຂ້າມໂຈງມ່າສັດວ່າ ເລີນຫັນເດີນຫລວງພ່ອໄປທີ່ເນື້ອຍເດີຍ”

“ອັກ...ນີ້ກອກແລ້ວ ໂຍມວິນຄົນນັ້ນນີ້ເອງ...” ຄຽງນີ້ຫລວງພ່ອຜົງກຕີຮະສອງສາມຄັ້ງ ກ່ອນທີ່ຈະຫັນມາກລ່າກວັບຈັນວ່າ

“ຈັ້ນໃຫ້ໂຍມວິນມາຮັບອາຫານຫລັງຈາກພະລັນເຂົ້າເສົ້າຈຳແລ້ວກັນ...ອ່າ...ກີ

ປະມາມສອງໂມງເຂົ້າ ມາໄດ້ຕັ້ງແຕ່ວັນພຸ່ງໆນີ້ແລຍນະ”

ຈັນກ່າວຄ່າຂອບຄຸນພລາງກົມຕົວກາບ ຂະນະເຂົ່າຍື່ຍື່ນ ທ່ານກລັບ ເຮັກໃຫ້ຮອກກ່ອນ ແລ້ວສັ່ງໃຫ້ລູກສີ່ຍື່ງເຂົ້າໄປເຄາລັງສັງຫານມາຈາກໃນກຸງວິ ເຕັກຫຸ່ມ່ ຮັບຄຳພລາງວົງຫຍາໄປສັກພັກ ຈຶ່ງກລັບມາພ້ອມດັ່ງພລາສຕິກສີ່ເລື່ອງ ຊ້າງໃນ ບຣາງຂອງແທ່ງ ໄດ້ແກ່ ຊ້າວສາຮ ນໍ້າປ່າລາ ພັກພົກ ສົ່ງໆ ນມ້າ້ນຫວານ ໂອວັດທິນ ແລະ ກະຮະດາຍໝໍາຮະ

“ເຂົ້າ...ເຂົ້າໄປໃຫ້ໂຍມວິນໃຫ້ນະ ບອກເຂາດ້ວຍວ່າດໍາໃຫ້ໜົມໃຫ້ເຂານມາເຂົ້າ”

ຈັນກົມລົງກາບຫລວງພ່ອອົກຄັ້ງ ຮັບເດີນທາງໄປຢັງບ້ານລຸ່ມວິນພ້ອມດັ່ງ ສັງຫານແລະ ພ່າວັດທີ່ຈະມອບໃຫ້ແກ້

ຂະນະທີ່ຈັນໄປລົງ ລຸ່ມວິນກຳລັ້ນນັ້ນເຫຼາທາງມະພຣ້າວອຢູ່ບຸນແຄວ່າເກົ່າໆ ອັນ ເດີນ ແມ່ນີ້ທີ່ສອງຂ້າງຍັງຄົມມັນຄົງ ແຕ່ເສີ້ຫ້າແລະ ດວງຕາກລັບດູອີດໂຮຍແລະ ເສේ້ຮັມ ຈັນໄມ່ແນ່ໃຈວ່າແກ້ທຳເປັນອາຫືພໂຮ້ອີ່ມ່ ແຕ່ເຊື່ອວ່າຢ່າງນີ້ຍຸ້ດ ການນັ້ນເຫຼາທາງມະພຣ້າວອຢ່າງເງື່ອບໍາ ຄົງພອຈະຂ່າຍໃຫ້ແກ້ເກົ່ານວັນເລາຂັນຍາກ ເງົ້ານີ້ໄປໄດ້

ດວງຕາທີ່ເສົ້າໜ່ອງທົບປະກາຍຍືນດີຂຶ້ນວຸນທີ່ເມື່ອຈັນບອກຂ່າວັດທີ່ຈາກ ຫລວງພ່ອໃຫ້ແກ້ພັງ ຮອຍຍື້ນນີ້ຍ້າ ປຣາກງົ່ານົບນວດໜ້າ ປັກພໍາກຳລ່າວ່າ ຂອບຄຸນຈັນແລະ ຫລວງພ່ອ ພ້ອມຮັບປາກວ່າພຸ່ງໆນີ້ຈະເດີນໄປຮັບຂ້າທີ່ວັດ

5 ວັດຫລັງຈາກນັ້ນ ຂະນະທີ່ຈັນທຳການຕາມປັດທີ່ສຖານີອານັມຍ ນອມ ລູກສາວຄົນໂທຂອງລຸ່ມນາທ ໄດ້ວົ່ງຫັນມາດີ່ນັ້ນກັນວ່າລຸ່ມວິນປ່ວຍນາກ ດຶງກັບ ໄປຮັບຂ້າທີ່ວັດໄມ້ໄດ້ມາ 2 ວັດແລ້ວ ແລະ ຂອໃຫ້ຈັນຂ່າຍໄປດູແລກເກົ່າທີ່ບ້ານຫນ້ອຍ

ຈັນສອບຄາມອາການເບື້ອງຕັ້ນຈາກນອມ ພ້ອມທັງເຕີຍມູນປົງກຣນີ້ທີ່ຈະເປັນ ແລ້ວ ຂີ່ຮັດຈັກຮາຍນີ້ຕາມກັນໄປທັນທີ່ ເນື່ອມາດຶງບ້ານລຸ່ມວິນ ພບແກນອນດ້ວຍ ຮາກບັກກັງ ໜ້າຫຼືດ ຕັ້ວສັ່ນ ມີເສີ່ງໄອຕິດຕ່ອກນັ້ນເປັນໜ່ວງໆ ຈັນວັງກລ່ອງ

ปูนพยาบาลไว้บนแคร์และเริ่มตราเจาะกายลุง พบร่างอกจากมีไ衣แล้ว ที่ข้อมือซ้ายยังมีรอยบวมแดง จึงเอ่ยถามขึ้นว่า

“ไปโคนะไรมานะลุง”

แกค่อยๆ ขยับริมฝีปาก ส่งเสียงแผ่วด้วยความอ่อนเพลียที่พอจับความได้กว่า

“ก้มได้โคนะไรสังสัยว่าคงเป็นบาปที่ผ่านไป殃อาหารของพระมากิน เลยทำให้เป็นแบบนี้”

ฉันตรวจรอยบวมแดงนั้นอย่างละเอียดอีกที ก่อนที่จะตอบว่า

“ไม่ใช่หราคลุง อาการแบบนี้น่าจะเป็นข้ออักเสบมากกว่านะ ไม่ใช่เรื่องงาปกรรมอะไรหรอก” ฉันพุดพลางประคองแขนของลุงให้วางอยู่ข้างตัวเหมือนเดิม “...หลวงพ่อท่านก้อนนูนๆ แต่ไม่ได้ไปขโมยของพระมา กินเน่น”

ลุงวินยังคงนอนนิ่ง เมื่อนั่งเล็กๆ จะเข้าอันดีหรือไม่ ฉันจึงรีบสำทับไปว่า

“เจาแบบนี้ดีกว่า ไว้ลุงค่อยยังข้ามเมื่อไหร่ พวกร้าไปตามหลวงพ่อ กันนะ ลุงจะได้สบายนะจ๊ะ”

แกพยักหน้ารับอย่างอ่อนแรง ขณะที่ฉันกำลังສานะวนกับการจัดยาให้

“ยอมวินคิดวิดกไปเอง ของอะไรก็ตาม ถ้าเจ้าของเขาก้อนนูนๆ แล้ว ไม่ถือว่าเป็นบาปหรอก” เสียงแผ่วทุกทัศน์ดังจากปากของหลวงพ่อในอีกสองวันต่อมา เมื่อฉันพาลุงวินไปพบท่าน

ฉันหันไปมองลุง เห็นแกengศรีจะรับคำ ที่มุ่งปากมีรอยยิ้มน้อยๆ วันนี้สภาพแวดล้อมกว่าเมื่อสองวันก่อนมาก หน้าตาเริ่มมีสีเลือดฝาด ตัวไม่ร้อน ไม่มีไข้ แม้จะไออยู่บ้างแต่ก็ไม่ถือว่ามีไข้ ก่อนเมื่อก่อน ข้อมือซ้ายยุบลงจน

เกือบทายสนิทแล้ว

“สบายนะจ๊ะ” ฉันถามด้วยรอยยิ้ม แกร็บคำ ขณะที่หลวงพ่อได้สั่งลูกศิษย์วัดให้หยิบข้าวสารมาให้ลุงอีก 1 ถุง ทั้งลุงและฉันก้มลงกราบพร้อมกล่าวขอบคุณหลวงพ่อ

อีก 1 เดือนต่อมา ลมเหมันต์เริ่มพัดผ่านจังหวัดราชบุรี หมอกยามเข้าเริ่มหนา อากาศเริ่มเย็นลงทุกที แต่เมื่อความหนาวเย็นของอากาศก็มิอาจปگปิดความร้อนรนจากน้ำเสียงของนกที่ร้องเรียงฉันลับสถานีอนามัยได้

“พี่หมอกอยู่ใหม่...พี่หมอก”

ฉันรีบเดินออกมานตามเสียงเรียก ตามถึงสาเหตุที่น้อมมาตะโภ เรียกแต่เข้าด้วยความสงสัย

“ดาวินไม่สบายนะ...มีไข้...ตัวร้อน...ไอเป็นเลือดด้วย...พี่หมอกว่า “ปลดูตาให้หน่อยสิจ๊ะ”

ฉันรีบเตรียมอุปกรณ์เบื้องต้น พร้อมกับขับรถจักรยานยนต์ตามน้อมไปบ้านลุงวินทันที ฉันใจหายว่าเมื่อเห็นสภาพของลุงวิน สภาพที่มิพิคอะไร กับผู้ที่นอนร้อนด้วย แกนอนซูบแน่นแคร์ไม่เก่าๆ ตัวเดิม หน้าขาวเผือดรากรະดาษ ดวงตาลีกโลหต์ ร่างกายที่ญูบชี้ดอยู่แล้วยิ่งโซลงไปเหลือเพียงหงังหุ้มกระดูก ลักษณะเดียวที่บ่งบอกว่าร่างนั้นยังมีชีวิตอยู่คือเสียงไอที่ติดต่อ กันเป็นชุดๆ ที่มีเลือดสอดปนออกมารพร้อมเสมหะ

ฉันรีบนำลงไก่ลวก เพื่อตรวจร่างกาย ทันทีที่มีอันสัมผัสร่างแก ความวิตกกันสูงขึ้นสูงทั้งคิดทันที ..ลุงตัวร้อนมาก...ร้อนจนน่าจะเป็นอันตรายสำหรับคนแก่วยขนาดนี้ protoxของฉันบอกอุณหภูมิสูงถึง 40 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ยังมีอาการอื่นอีก คือ รับประทานอาหารไม่ได้ เวียนศีรษะคลื่นไส้ และอาเจียน

ฉันหันกลับมาจะคุยกับนก แต่แล้วก็ต้องแบกลากใจคนโน่นเที่

นุ่มนิ่มอยู่ในระยะใกล้กว่าที่ควรจะเป็น ท่าทางเหมือนกำลังลัวอะไรบางอย่าง

“ทำไมไปปืนชาวนานั่นล่ะนอม”

“หนูกลัวนะจ๊ะ” เมื่อเข้าของเขอจะสั่งการให้ถอยร่างไปอีก “ชาวบ้านทุกคน รวมถึงครอบครัวหุ้นด้วย บอกว่าลุงวินน่าจะเป็นฝีในปอด มันติดต่อ กันได้ ไม่เท่าน้ำยาลีกลหรือคลุกคลีด้วย หรือถ้าจำเป็นก็ต้องมีผ้าปิดปาก ปิดจมูก ไม่ให้ติดโรคน่าจะ”

ฉันส่ายหน้าอย่างอ่อนใจ พลางหยิบผ้าปิดปากอันหนึ่งจากกล่องยา晕ให้เธอ

“เอ้านี่ ปิดจมูกกับปากไว้ชะ แล้วเข้ามาใกล้ๆ นี่ เดียวพี่จะขอให้ช่วยอะไรหน่อย”

น้อมรับผ้าจากฉันไปอย่างลังเล แต่เมื่อเชօสวัมมันปิดที่ปากและจมูกประกอบกับเห็นฉันกล้าบ่นอยู่ใกล้ลุ้งดั้งนาน คงสร้างความรู้สึกมั่นใจยิ่งขึ้น จึงขยับมายืนเกือบประชิดตัวจนฉันต้องขอให้ถอยออกไปหน่อยเพราจะขยับแขนไม่สะดวก

การตรวจร่างกายเสร็จสิ้นโดยมีน้อมถอยปิดที่ปากและจมูกของลุงวินไว ระหว่างนี้ฉันก็ได้รู้เหตุผลจากน้อมว่า ที่ไม่มีชาวบ้านคนใดมาข้อกวางบับลุงวินเลยนั่น เพราะมีป่าวลือว่าแกเป็นโรคฟี้ในปอดหรือวันโรคปอดนี้เอง เหตุผลของป่าวลือนี้ยังหนักแน่นนั่นเมื่อคำนึงว่าทั้งพ่อและพี่สาวของลุงต่างก็เสียชีวิตด้วยโรคนี้ทั้งสิ้น ตัวลุงในช่วงครึ่งปีหลังก็เริ่มมีอาการพองโปช และไอแห้งๆ เป็นระยะ

ฉันพยายามถอย หากร่องตามอาการแล้วก็มีความเป็นไปได้ที่ลุงวินจะเป็นวัณโรคปอดเข่นกัน ฉันไม่ทันฉุกคิดถึงเรื่องนี้มาก่อนเพราลุงวินแทบจะไม่เคยไอกอต่อหน้าฉันเลย ดังนั้น หลังจากจัดยาปฏิชีวนะ ยาแก้ไอ และ

ยาลดไข้แล้ว ฉันได้ข้อหันคอมกลับไปเอกสารลับเก็บสมะเปล่าที่สถานีอนามัย มาให้ แล้วยืนติดลับนั้นให้แก่ลุงวินพร้อมอธิบายวิธีใช้

“ลุงทำตามที่บอกไว้นะ ไว้พรุ่งนี้หนูจะมาไปตรวจที่โรงพยาบาล บางแพให้”

ฉันนั่งกระสับกระส่ายรอบตรวจสอบห้องลุงวินด้วยความร้อนใจ รวมกับเด็กน้อยที่รือคอยประภาคผลสอบ เป็นผลสอบที่ตัวเด็กเองก็ไม่มั่นใจเสียด้วย เมื่อมีคนมาแจ้งฉันว่าได้ผลตรวจแล้ว ฉันจึงกึงเดินกึงวิงไปพบกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหันที่

ภาพที่ฉันเห็นคือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจ้องมองไปแจ้งผลการตรวจด้วยสีหน้ากังวล ความวิตกนั้นส่งต่อมาถึงฉันด้วย หัวใจฉันตกลงลงเมื่อสูบ嗒กับขา

“นี่คือผลการตรวจครับ” เขายังสิ่งที่ปรากฏในแผ่นกระดาษให้ฉันฟัง

วันนี้ลุงวินไม่ได้นั่งหรือนอนอยู่บนแคร์เต้ดูนบ้านตัวเดimoto แต่อยู่บนเก้าอี้ไม่ขยับได้ดันลมพู สองมือของแกยังคงเหลาทางมะพร้าวเพื่อทำไม้กวาด แต่ครั้งนี้มีชายกลางคนอีกผู้หนึ่งนั่งคุยด้วย ฉันจำได้ว่านั่นคือพี่เตย ญาติของลุงที่อยู่บ้านนั่นเอง แม้จะพูดคุยด้วยสีหน้าสนใจสนม แต่พี่เตยก็รักษาระยะห่างจากลุงอยู่พอดีสมควร เลยจากตัวนั่นมาปูไปไม่ไกลนัก มีเด็กชายและเด็กหญิงวิ่งเล่นลดเลี้ยวตามสูญพุ่มไม้อย่างสนุกสนาน คงเป็นลูกของพี่เตย...ฉันคิด

ลุงวินส่งยิ่มทักทายเมื่อเห็นฉันเดินฝ่าหน้ารากข้ามจากประตูหน้าบ้านโดยมิรู้ตัวเลยว่าฉันกำลังจะนำอะไรมาบอกแก

“สวัสดีค่ะ” ฉันยกมือไหว้ ทั้งสองคนรับไหว้ พี่เตยยับตัวลูกขึ้นเพื่อให้ฉันนั่งแทน

แล้วพอก “ไม่น่านกัญเบเล่หมอ” แกเล่าด้วยความภาคภูมิใจ

คนไข้รายนั้นคือลูกเขยของป้าใจ เพื่อนบ้านเก่าแก่ของแก และเป็นคนที่ทำข้าวต้มมาให้แกทุกวันนั้นเอง

จากที่คุยกันกับแกและสอบถามเพื่อนบ้าน ทำให้ทราบว่ายังมีญาติคนหนึ่งของลุงชนที่ยังมีวิถีอยู่คือลุงชุด น้องชายผู้มีอายุห่างกันถึง 16 ปี บ้านของแกอยู่ที่อำเภอชุมชีช่องจากบ้านของลุงชนไปประมาณ 8 กิโลเมตร

ในวันรุ่งขึ้นฉันเลยลองเดินทางไปบ้านลุงชุดเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลุงชนเพิ่มเติม แกไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยวเหมือนอย่างพี่ชาย แต่อยู่กับภรรยาและลูกอีกสองคน ทว่าฐานะของแกดูเหมือนจะแย่กว่าลุงชนเดิมอีก เพราะไม่มีแม้แต่บ้านและที่ดินของตนเอง ได้แต่อาศัยปลูกกระท่อมอยู่ปลายสวนผลไม้ของผู้ใจบุญคนหนึ่ง

วันที่ฉันไปหาบ้านลุงชุดไม่อยู่บ้าน จึงฝากรอกลูกชายของแกไว้ว่า ฉันมีธุระจะคุยกับ

“แต่ไม่เป็นไร ไว้วันหลังมาใหม่”

แต่ดูเหมือนว่าลุงจะจะอยากรู้ว่า “ธุระ” ของฉันคืออะไรกันแน่ แกไม่รอให้ฉันไปหาอีกครั้ง ก็เป็นฝ่ายเดินทางมาหาฉันที่สถานที่นอนมายเสียเอง ในวันรุ่งขึ้น

“เห็นเมื่อวานหมอมีเมื่อเรื่องจะคุยกับผมหรือ”

ฉันยังไม่ตอบคำถามของแกในทันที แต่ได้ได้ถามถึงข่าวดีความเป็นอยู่ของแกและครอบครัวเพื่อสร้างความคุ้นเคย จนเมื่อแกรู้สึกผ่อนคลายและเป็นกันเองมากขึ้นฉันจึงเริ่มถามถึงเรื่องของลุงชน

“เมื่อก่อนพี่ขามแกเป็นหมอบบรวน ก็รักษาพากผีแล้วก็มะเร็งน้ำนมอ” แกเล่าถึงพี่ชาย “รักษาเก่งจนดังไปทั่วແบนนี้เลยล่ะ ใครมารักษา กับแกpmก

เห็นหายทั้งนั้น” ลุงชุดหยุดอยู่พักหนึ่ง คล้ายชั่งใจว่าจะพูดต่อหรือไม่ ในที่สุดแกก็เล่าว่า “แต่แกเสียอย่างเดียวแหล่หมอ...ก... เรื่องผู้หญิงนั่น เห็นข้าบ้านบอกว่าชอบไปคลานสามขา ทางที่เคยทำมาหากินก็เลยหมดเงินตอนหลังได้ยินว่าญาญ่าหลอกเอาเงินไปด้วย กรรมของแก”

ฉันรับฟังอย่างสงบโดยไม่ออกความเห็น ก่อนที่จะถามลุงชุดว่า

“ลุงชนมายุมากขึ้นจนช่วยเหลือตัวเองไม่ได้นะ ลุงชุดจะทำยังไง”

“ลุงเป็นยังงั้นpmกต้องดูแลแหล่หมอ ทำไงได้ พื่องกันนี่...อืม...แต่ pmว่าเขาเข้าจริงแล้วแกคงไม่ยอมมาอยู่กับpmหรอก” ลุงชุดตอบไม่เต็มเสียงนัก

ฉันเองก็ไม่ซักใช้ต่อถึงความนัยนี้

อีกสองวันต่อมา ฉันได้ไปเยี่ยmlุงชนที่บ้านอีกครั้ง และลองถามแกแบบหันหลังเขิงว่า ลุงทำงานไม่ไหวแล้วจะไปอยู่กับลุงชุดหรือไม่

“pmไม่ไปอยู่กับมันเด็ดขาด และไม่ให้มันมาอยู่กับpmที่นี่ด้วย ถ้าจะตายก็ตายมันที่นี่แหละ ไม่อยู่กับมันแน่ๆ” ลุงชนตอบด้วยเสียงที่เน้นหนักและขัดเจน ทางเสียงเหมือนจะเจ้อด้วยอารมณ์ไม่พอใจอยู่เล็กน้อย

ถึงตรงนี้ฉันจะไม่ซักถามอะไรต่อ เพราะมันใจได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างพื่องกุ้นนี้คงไม่ดีนัก จึงได้แต่ขวนแกคุยเรื่องอื่นต่อไป ได้ความว่าแม่กระทั่งกับคนในหมู่บ้าน ลุงชนก็ไม่ได้รู้จักคุ้นเคยกันมากนัก บ้านที่แกไปประจำเห็นจะมีแต่บ้านของยายก็งแม่ป้าใจเพียงคนเดียว

แม้วันนั้นจะได้คุยกับแกเป็นเวลานาน แต่ฉันก็ยังไม่สืบความอยากรู้ว่าคนไข้ของฉันคนนี้เป็นคนอย่างไรกันแน่ ป่าวลือที่ทุกคนพูดกันมานั้นจริงเท็จเพียงใด มันเป็นความคุณของตัวแกในช่วงนั้น หรือเป็นสิ่งที่ข้าบ้านรำลือและ “พิพากษา” กันເօາເօງ

“ไม่รอ กางรังกหยุด ทำไม่เหรอหมอ” แกตอบคำทันทีโดยไม่ต้องหยุดคิด

“ที่ตำบลพลีวีมีนรมผู้สูงอายุที่ตั้งขึ้นมาเพื่อให้คนแก่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ลุจจะเป็นสมาชิกมั้ยคะ”

แกตรีกดูงอยู่ครู่หนึ่ง จึงตอบขึ้นว่า

“ได้สิหมอ ดีเหมือนกัน แล้วผมต้องทำยังไงบ้างล่ะ”

ฉันรับทำใบสมัครเข้าชมรมผู้สูงอายุมาให้พร้อมเขียนชื่อให้ gamma ร่วมกิจกรรมในวันเวลาที่อบรมกำหนดไว้

ในวันนัดหมายของชมรม ฉันเห็นลุงชนนั่งรวมอยู่กับผู้สูงอายุคนอื่นๆ จึงเดินไปทักทายด้วยความเอาใจใส่ในฐานะที่แกเพิ่งมาเป็นครั้งแรก

“มานานหรือยังคะ” ฉันถามพลา吟เมื่อขาแตะเบาๆ ที่หลังเมื่อของแก

“มากอยู่ตั้งแต่เข้าแล้ว อยากรู้ว่าเขาทำอะไรกัน” แกตอบด้วยน้ำเสียงที่กระตือรือร้น

ฉันได้แนะนำแกให้รู้จักกับสมาชิกคนอื่นๆ ของชมรม ดูแกจะรู้สึกดีใจไม่ใช่น้อยที่ได้คุยกับคนรุ่นราวคราวเดียวกันนอกหมู่บ้านตัวเอง เวลาทำกิจกรรมก็ทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นอย่างดี เมื่อถึงช่วงรับประทานอาหารกลางวันหลังเสร็จกิจกรรม แกก็ร่วมโต๊ะพร้อมคุยกับคนอื่นๆ อย่างอกรรสเสียด้วยภาพขยายขาที่สันโดยแซและไม่ขอบสูงสิงกับโครงนั่นไม่มีอีกต่อไปแล้ว เมื่อไม่มีใครเอกสารมหัลลงมา “พิพากษา” แก แกก็เป็นเพียงชายชาวที่ขอบพูดขอบคุยกันหนึ่งเท่านั้น

ก่อนที่จะแยกย้ายกันกลับ ลุงชนได้ไปล่าลา “เพื่อนใหม่” ของแก หลายคน ก่อนที่จะเดินมาหาฉันพร้อมยกมือไหว้ด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

“กลับก่อนนะหมอ ขอบคุณมากที่ช่วย ผมมา

ฉันรีบยกมือรับไหว้ทันที ชายชาวค่อยๆ เดินหันหลังไปยังรถเข็นของแก แต่ยังไม่ลืมหันมาอกร่าง “ไว้เดือนหน้าผมมาอีกนะ”

ฉันยืนตอบขณะมองร่างชาวนั้นค่อยๆ เข็นรถลับไปในแสงแดดยามป่าย

หากเมื่อใดที่ท่านได้มีโอกาสมาเที่ยวແเบນน้ำตกพลี อ.แหลมสิงห์ จ.จันทบุรี และได้มีโอกาสพบกับชายชาวที่รู้ปร่างผลไม้ เชิญเนื้อสีน้ำตาลเข้มผมสีดือกเลาหยิกหยองไม่เป็นระเบียบ สวยงามเชือฝ่าเก่าๆ และไม่สร่องเท่ากันลังใช้แขนผลไม้เกร็งผลกวางเข็นสามล้อคู่ชี้พเคลื่อนตัวไปข้าๆ ตามไฟลททางและท้องถนนล่ำก

...ให้รู้ไว้ว่าตอนนั้นท่านอาจจะได้พบกับ นายชน สดศรี พ่อเฒ่าแห่งลำน้ำคลองยายคำแล้ว

55. น.ส.เฉลิมศรี สมมະโน
 56. นางเพ็ญลักษณ์ ข้ามเลิศ
 57. นางเข่นกมล พูลสวัสดิ์
 58. น.ส.นิตยา การปลื้มจิตต์
 59. นางรัตนภรณ์ จอมส่งฯ
 60. นางประภาพร ประคี
 61. น.ส.พัชรี บุญชัยยืนแม้ม
 62. นางสมบูรณ์ เมืองอุ่น
 63. น.ส.สมจิตรา สุขุมะ
 64. น.ส.สาวิตรี สินธุ
 65. นพ.เฉลิมพงศ์ วิเศษศรีพงษ์
 66. น.ส.อรชา ใจทวี
 67. น.ส.อรุดา วงศ์เสว
 68. นางนงเยาว์ เรียนชาบ
 69. นางวารินทร์ หมอยาดี
 70. น.ส.อรุณ ออบเชย
 71. น.ส.วิภาดา ศิริจันทร์โภ
 72. นางทรงศรี ตันต์เจริญรัตน์
 73. นางวนารพร กรับทอง
 74. น.ส.ประกายมาศ รุ่งสว่าง
 75. นายเจตนา คันธาทิพย์
 76. นายกิตติศักดิ์ ทรงพัฒนา
 77. น.ส.อมรรัตน์ ໂකธรรมงคล
 78. น.ส.สมศรี จังโสพานิช
 79. นางสุพร ยุพันธ์
 80. นางสุภานี สรวารณ
 81. นางสมร ศรีอินทร์
 82. น.ส.รสรุสุคนธ์ ขมภกทอง
 83. นางสุพร ลอยลิบ
 84. นายนครินทร์ ผ่องสุวรรณ
 85. นางสุวรรณा นิลรัตน์
- โรงพยาบาลบางซ้าย จ.พระนครศรีอยุธยา
 โรงพยาบาลภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยตำบลเด่าเล่า จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยตำบลเด่าเล่า อ.บางซ้าย
 จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยไนล้อม อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยบังซ้าย อ.บางซ้าย จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยหลักซ้าย อ.ลาดบัวหลวง
 จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยคูสลอด อ.ลาดบัวหลวง
 จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยกุนี อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา
 สถานีอนามัยล่าตาเสา อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา
 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแพ จ.ราชบุรี
 โรงพยาบาลบางแพ จ.ราชบุรี
 สถานีอนามัยตำบลคลังเย็น อ.บางแพ จ.ราชบุรี
 สถานีอนามัยตำบลคลังเย็น อ.บางแพ จ.ราชบุรี
 สถานีอนามัยตำบลคล้าโพ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
 สถานีอนามัยตำบลคล้าโพ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
 สถานีอนามัยตำบลคล้าโพ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
 สถานีอนามัยตำบลคลัดแก้ว อ.บางแพ จ.ราชบุรี
 สถานีอนามัยบ้านดอนใหญ่ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
 คลินิกเวชปฏิบัติครอบครัวโรงพยาบาลในด จ.สangkhla
 คลินิกเวชปฏิบัติครอบครัวโรงพยาบาลในด จ.สangkhla
 คลินิกเวชปฏิบัติครอบครัวโรงพยาบาลในด จ.สangkhla
 โรงพยาบาลในด จ.สangkhla
 โรงพยาบาลในด จ.สangkhla
 สถานีอนามัยตำบลพังยาง อ. ระโนด จ.สangkhla